

■ Przewodniczący partii koalicji rządowej nie doszli podczas tygodniowego spotkania do porozumienia w sprawie znalezienia sposobu rozwiązania obecnej sytuacji politycznej i gospodarczej w RC. Do tego tematu przedstawiciele ODS, ODA i KDU-CSL powrócą podczas konferencji koalicji - 6 stycznia 1998 r.

■ Trzy kraje Europy Środkowo-Wschodniej - Czechy, Polska i Węgry - są gotowe do wejścia w skład NATO i plany rozszerzenia tej organizacji są już kompletne - oświadczył ambasador USA przy NATO Robert Hunter.

■ Senat Kongresu USA zatwierdził na stanowisku ambasadora Stanów Zjednoczonych w Polsce Daniela Frieda.

SOBOTA 8 LISTOPADA 1997 ROKU

TEL./FAKS (069) 66 07 252

NR 129 ◆ CENA 4,- Kč

▲ Pplk. inż. Leo Hauzvice (zdjęcie z lewej), radca powiatowy i dyrektor Straży Pożarnej w pow. karwińskim, demonstruje nowoczesnie wyposażoną terenową samochód nissan. Oprócz sprzętu ochronnego i ratunkowego są w nim nożyce do krojenia karoserii samochodów, piły, rozwierniki, gaśnice - wszystko, co może przydać się na miejscu wypadku. W dyspozytorni czuują oficer operacyjny, nadporučnik Władysław Balwar oraz podchorąży Anna Drapawa (na zdjęciu obok). To tu trafiają meldunki z linii telefonicznej 150 i od specjalistycznych jednostek ochrony przeciwpożarowej w zakładach pracy. Na podstawie utrwalonego w komputerze meldunku wyszukiwane jest miejsce zdarzenia i automatycznie uszukiwana droga dojazdu. Do systemu podłączona jest policja i pogotowie ratunkowe. Czas od odebrania meldunku do wyjazdu woźnicy podlega ścisłej ewidencji.

Fot. M. RADEWSKA-OBRUSNIK

STRAŻACZY WYJEŻDŻALI NIE TYLKO DO POŻARÓW

Na każde wezwanie

KARWINA (h) - Do 53 pożarów i 26 wypadków drogowych wyjeżdżali w październiku strażacy z Powiatowej Straży Pożarnej w Karwinie. Jak poinformował nas oficer operacyjny, npor. Władysław Balwar, strażaków ponadto 36 razy wzywano do usuwania najróżniejszych awarii technicznych. Były też, jak co miesiąc, alarmy fałszywe - w październiku zanotowano ich siedem. Jak mówią strażacy, dla pozostawionych bez opieki dzieci, ale także dla niektórych dorosłych wyzwanie pod numery awaryjne i podawanie wysyszanych z palca informacji stale jest znakomitą rozrywką...

Gasząc pożary i towarzysząc policjantom w usuwaniu skutków kolizji drogowych strażacy uratowali życie 24 ludzi. Niestety, w niektórych sytuacjach wszelkie interwencje okazują się nieskuteczne i spóźnione. Co miesiąc w wypadkach giną ludzie. Straż pożarna czy policja może już tylko stwierdzić, że po raz któryś z rządu alkohol, bratrowa, nieostrożna jazda czy myślna lekomyślność zebrały kładnie nagane znio.

Tak było na przykład 25 października w Karwinie-Mizerowie na ul. Tietzowskiej, gdzie samochód osobowy potoczył przechodnia. Nie udzieliwszy momentu pomocy, kierowca zbiegł z miejsca wypadku. Sprawcę nieuczestniczą w końcu ujęto, ofiara wypadku jednak zmarła. Dzień wcześniej, 24 października, w Karwinie-Kopalniach na skrzyżowaniu zderzyły się trzy samochody. Na miejsce wypadku wezwano strażaków z Powiatowej Straży Pożarnej, którzy z rozbitych wozów wydobywali rannych pasażerów i udzielali im potrzebnej pierwszej lektarskiej pomocy. W tej godzinie wyglądającej kłopotliwej zostało rannych siedem osób.

W tym samym dniu strażacy wydobywali kierowcę z rozbitego samochodu

POGODA

SOBOTA - Pochmurno z przelotnymi opadami deszczu. Temperatura w dzień 10-14 st., noc 13-9 st. C. Wiatr i kierunków pld.-wsch. 4-8 m na sek.

NIEDZIELA i PONIEDZIAŁEK - Bez większych zmian. Temperatura w dzień 9-13 st., noc 8-4 st. C.

DRUGA EDYCJA „SKRZYDŁA IKARA“

Poetyckie wzloty

OSTRAWA (mro) - Ze znacznym opóźnieniem (spowodowanym przelazającą się odprawą graniczną) rozpoczęła się wczoraj czesko-polska sesja literacka w Domu Polskim w Ostrawie, będąca końcowym akordem tegorocznej edycji konkursu na cykl wierszy lub poemat w języku polskim i czeskim „O Skrzydła Ikara“. Obrady twórców utworzyli Tadeusz Kijonka, prezes Górnośląskiego Towarzystwa Literackiego oraz Oldřich Sulęz z Gminy Pisarzy Morawsko-Sląskich.

Rozważanie na temat mitu o Ikarze i jego odbiciu w literaturze zainaugurował Aleksander Ablałowicz, przedstawiając twórczość Antoine'a Saint-Exupéry'ego i eksponując przede wszystkim przyciągający się w twórczości autora „Małego Księcia“ wątek obowiązków, podejmowania walki w imię samorealizacji.

Konsul RP Piotr Szwarz w swoim przemówieniu powiedział m.in. - „Dlaczego akurat na Zaolziu takim kultem otoczono pamięć o Żwirku i Wigurze? Wyjaśnienia szukam właśnie w micie o Ikarze. Polacy na Zaolziu w swych marzeniach o Niepodległej przeżywali dylemat wyboru między postawą Ikara i Dedala. Posłuchali Dedala, ale nie wyrzekli się marzeń o Ikarze“. Podsumowaniem polskiej części ubiegłorocznego konkursu zajęła się Danuta Opacka-Walasek, a na zakończenie przedstawiono montaż poetycki złożony z ubiegłorocznych tekstów.

W godzinach popołudniowych nagrodzeni poeci i zaproszeni goście udali się na Zwirkowice, gdzie oddali hołd polskim lotnikom. Następnie w Domu Polskim im. Żwirka i Wigury poeci odebrali swoje trofea.

Na tegorocznej drugiej edycji konkursu wpłynęły 62 polskie zestawienia wierszy i poematów oraz 22 zestawienia czeskie.

Gnojniccy radni zadczydowali

GNOJNICE (mro) - Na posiedzeniu przedstawicielstwa gminnego w dniu 4 listopada br., przebiegającym w obecności przedstawicieli prasy, 10 radnych opowiedziało się za niezależną rekonstrukcją budynków czeskiej i polskiej szkoły. Głosów przeciwnych nie było.

„GL“ WŚRÓD WSPÓLORGANIZATORÓW WYSTAWY

Listopad z książką

CZ. CIESZYŃ (kor) - W najbliższy wtorek - 11 listopada - gościnnie Klub PZKO w Cz. Cieszynie ponownie otworzy bramy, by przywitać pod swoim dachem miłośników dobrej książki. Po raz piąty bowiem już przebiegnie tu Wystawa Książek Polskich Wydawców, którą, jak co roku, w ramach obchodów Święta Niepodległości Rzeczypospolitej Polskiej, przygotowała dla Zaolzia przedstawicielstwo Hurtu Księgarskiego „Alfa“ z Bielska-Białej oraz firmy o tej samej nazwie z siedzibą w Cz. Cieszynie.

Współorganizatorami tej największej na lewym brzegu Olzy imprezy księgarsko-czytelniczej są, tradycyjnie już, redakcja „GL“, Konsulat Generalny RP w Ostrawie, Zarząd Główny PZKO oraz - po raz drugi z kolei - warszawska oficyna wydawnicza „Wiedza Powszechna“. A że wystawa odbywa się po raz piąty i czas najwyższy na obchody pierwszego okrągłego jubileuszu, swój udział w wernisżu wystawy, który odbędzie się w wtorek o godz. 15.00, zapowiedział też w imieniu przedstawicieli współorganizatorów, m. in. konsula generalnego Bernarda Błaszczyka - także dyrektor Departamentu Książki i Czytelnictwa Ministerstwa Kultury i Sztuki RP Stanisław Kajak.

Poza tym przyjadą na wernisż, podczas którego w mini-recitalu zaprezentuje się aktorka Sceny Polskiej Lenka Pe-

śak, także przedstawiciele znaczących wydawnictw, m. in. dyrektor Wydawnictwa Literackiego z Krakowa - Janusz Adamczyk (oficyna ta jest laureatem Nagrody Ikara 1997, do której nominowany był również właściciel hurtowni „Alfa“ Zenon Wirth) i dyrektor wrocławskiego „Ossolineum“ Andrzej Małat, jak również szefowie działów handlowych wydawnictw Arkady, Wiedza Powszechna, PWN i WNT oraz redaktorzy czasopism poświęconych książkom - „Megaron“ i „Notes Wydawniczy“.

Čiąg dalszy na str. 2

TRWA ROK KULTURY POLSKIEJ

Zaolziacy na Hanej

OLOMUNIEC (kor) - Polski Chór Mieszany „Collegium Cantorum“, działający pod kierownictwem Leszka Kaliny, wystąpi dzisiaj na koncercie w stołnicy środkowych Moraw, w Olomunicy, na koncercie zorganizowanym w ramach obchodzonego w br. w RC Roku Kultury Polskiej.

Głównym organizatorem koncertu, który odbędzie się w kościele pw. św.

Maurycyego i rozpocznie się o godz. 17.00, jest Kongres Polaków w RC, współorganizatorami zaś miejscowy Urząd Parafialny oraz Centrum Młodzieżowe działające przy dekanacie olomunieckim.

Jak się dowiedzieliśmy, dochód z koncertu w całości zostanie przeznaczony na pomoc dla osób niepełnosprawnych.

IZBA POSELSKA RATYFIKOWAŁA RAMOWĄ UMOWĘ O OCHRONIE PRAW Mniejszości NARODOWYCH

W. Fójcik: Na tę chwilę czekaliśmy z niecierpliwością

W czwartek 6 bm. Izba Poselska Parlamentu RC ratyfikowała „Ramową umowę o ochronie praw mniejszości narodowych“. Za ratyfikacją opowiedziało się 145 posłów spośród 159 obecnych.

W sprawie głos zabrało trzech posłów - Hanna Orgonikowa, Pavel Bratinka i Wawrzyniec Fójcik. Rezultatem była nie tylko ratyfikacja umowy, ale również podjęcie uchwały następującej treści: „Izba Poselska Parlamentu RC zwraca się do rządu RC o opracowanie, na podstawie „Ramowej umowy

o ochronie praw mniejszości narodowych“, analizy naszych norm legislacyjnych dotyczących tej problematyki oraz o zaproponowanie regulacji prawnych, które odzwierciedlałyby zasady w „Umowie“ zawarte. A także - o prowadzenie wobec mniejszości narodowych na poziomie wykonawczym polityki będącej w zgodzie z zasadami „Umowy“.

Ponizej - treść wystąpienia posła Wawrzynca Fójcika (ODS) w Izbie Poselskiej Parlamentu RC:

„Jako przewodniczący podkomisji

ds. narodowości, a zarazem jako prawowładny jedyny przedstawiciel mniejszości narodowej w Izbie Poselskiej czuję się zobowiązany powiedzieć w tej sprawie kilka słów.

Członkowie mniejszości narodowych w Republice Czeskiej już kilka lat czekają z niecierpliwością na ratyfikowanie także przez czeski parlament ramowej umowy o ochronie mniejszości narodowych. Sądzę, że fakt, iż od tego ostatniego kroku dzieli nas już tylko kilka chwil, jest także zasługą naszej podkomisji. Na początku ka-

dencji wyborczej domagała się bowiem stanowczo w ministerstwie spraw zagranicznych odpowiedzi na pytanie, dlaczego umowa nie została jeszcze przedłożona parlamentowi do ratyfikacji. Wierzę, że za chwilę ramowa umowa spotka się z waszym poparciem, w imieniu wszystkich obywateli naszego państwa reprezentujących mniejszości narodowe i etnicznie wam za ten pozytywny krok z góry dziękuję.

Čiąg dalszy na str. 2

- Według mapy mielibyśmy być w Czechach.

Rys. BRONISŁAW LIBERDA

5. Wystawa Książek Polskich Wydawców

Klub PZKO przy ul. Bożka w Czeskim Cieszynie • 11 - 15 listopada 1997 • godz. 9.00 - 17.00

Organizatorzy: ZG PZKO w Czeskim Cieszynie, Konsulat Generalny RP w Ostrawie, „GŁOS LUDU“ - Gazeta Polaków w RC, ALFA Hurt Książek w Bielsku-Białej, ALFA Danuta Wirth w Czeskim Cieszynie, Wydawnictwo WIEDZA POWSZECHNA w Warszawie

Wystawiamy będzie kiermasz książek

Z PAP-em
DOOKŁĘ ŚWIATA

Mumia z... gruźlicą

Naukowcy twierdzą, że najstarszym, udokumentowanym przypadkiem gruźlicy jest pochodząca ze starożytnego Egiptu mumia. Oznaki choroby odnaleziono w egiptowskiej mumii datowanej na okres Nowego Królestwa (1550-1080 r. p.n.e.), co zostało potwierdzone dzięki wyizolowaniu DNA prątków Kocha - twierdzi raport opublikowany w angielskim czasopiśmie medycznym „Lancet”. „Mieliliśmy wiele szczęścia, że udało się nam zidentyfikować DNA, które w rzeczywistości okazało się być DNA prątki gruźlicy” - powiedział dr Andreas Nerlich z Uniwersytetu Monachijskiego.

Mumia, która została znaleziona podczas ostatnich prac wykopaliskowych, prowadzonych przez Niemiecki Instytut Archeologiczny w Kaizre, nosiła widoczne oznaki długotrwałej choroby na gruźlicę prawego płuca. „Żeby zdobyć na to dowód, musieliśmy wyizolować DNA bakterii gruźlicy, co się udało dokonać” - powiedział A. Nerlich.

Odkryto gen starości

Naukowcy japońscy wykryli gen, który zapewne reguluje różne aspekty procesu starzenia się. Naukowcy wszczęli młodym myszom ten gen, poabrany z innych gatunków zwierząt i zmutowany (uszkodzony) - aby zobaczyć, jakie będą tego skutki. Wywołany w ten sposób defekt genetyczny spowodował przedwczesne starzenie się. Zwierzęta przestały rosnąć, były bezpłodne, cierpiały na artériosklerozę, osteoporozę i wczesnie zdychały.

W następnym etapie eksperymentów wstrzykiwano myszom ten sam gen, ale nie zmutowany, normalny. Okazało się, że po takim zabiegu objawy przedwczesnego starzenia zaczynały ustępować: myszy stawały się znów płodne, a ich narządy wewnętrzne odzyskiwały normalną wagę.

Na tej podstawie naukowcy z Krajowego Instytutu Neurologii w Tokio do wniosków, że wyodrębniony przez nich gen reguluje procesy starzenia się. Sądzą oni, że odkrycie, którego dokonali, pozwoli lepiej poznać zjawiska występujące w procesie starzenia się ludzi, co być może utworzy drogę do przedłużania młodzień.

Badacze japońscy zidentyfikowali już podobny gen w ludzkich nerwach.

Na piwko do koszar?

Aby ukrócić pijaństwu żołnierzy na przepustkach i pijakie zachowanie po powrocie do jednostek, armia węgierska zdecydowała się na eksperyment i dopuściła picie piwa w koszarach II dywizji zmotoryzowanej w Tapolicy i Szabadsallas, na zachodzie Węgier. Na razie wyniki są zaskakująco dobre.

Jeśli okaże się, że na dłuższą metę piwo w koszarach jest mniej szkodliwe w skutkach niż „sztyka” wódka na przepustkach, to armia zezwoli na wprowadzenie tego trunku do kanton w wszystkie jednostki wojskowych.

Dowódcy dywizji zdecydowali się na ten śmiały eksperyment, gdyż żołnierze odwykliwają się po wojnowej wolności czas wykorzystywali piwo koszarami przede wszystkim na jak najszybsze upicie się. Faktycznie zaś była to jedna z niewielu dostępnych „rozrywek”.

Po wprowadzeniu piwa do kanton 80 proc. żołnierzy z jednostek w Tapolicy i Szabadsallas nie wychodzi z koszar po zakończeniu szkolenia, bo piwo jest tam tańsze niż w mieście - powiedział prasie szef dywizji zmotoryzowanej.

Afera w City

Po 10-dniowej inwigilacji policja brytyjska aresztowała w czwartek w Londynie trójkę biznesmanów - Brytyjczyka, Amerykanina i Tajwańczyka, podejrzanych o złożenie w jednym z banków londyńskiej City fałszywych obligacji skarbowych USA, opiewających łącznie na 800 mln dolarów.

Obligacje pochodzący z lat 40. i mogły aferyzować posłużyc do wyciągnięcia mniejszych sum - od nieświadomych inwestorów”. Dokumenty mogły wydawać się autentyczne, komu, kto nie jest specjalistą w dziedzinie papierów wartościowych. Nie wiadomo jeszcze, czy trzem zatrzymanym przedstawiono formalne zarzuty. Aferzystów ujęto w środę dnia, gdy wychodzili z banku.

Nie sygnowane materiały publikacyjne i informacyjne pochodzą z satelitarnej sieci informacyjnej Polskiej Agencji Prasowej.

NAJTRUDNIEJ O PRACĘ W REGIONIE TRZYNIECKO-JABLONKOWSKIM

Kto szuka, nie zawsze znajdzie

FRYDEK-MISTEK (h) - Liczba osób poszukujących pracy w powiecie frydecko-mistekim w drugim półroczu br. bez przerwy rośnie. Najgorza sytuacja panuje pod tym względem, jak informuje dyrektor Urzędu Pracy w Frydku-Mistku inż. Libor Cerný, w regionie tryniecko-jablonkowskim - bez pracy jest tu obecnie ok. 6,9 proc. mieszkańców w wieku produkcyjnym.

Okolo 20 proc. zarejestrowanych w październiku br. Urzędzie Pracy bezrobotnych to robotnicy niewykwalifikowani, kolejnych 20 proc. stanowią absolwenci najróżniejszych szkół. W porównaniu z październikiem roku miniego liczba tych ostatnich wzrosła o 77 proc.

Przym wiedzie pod tym względem ponownie region tryniecki.

Rośnie też liczba bezrobotnych z obniżoną zdolnością do pracy. W ciągu jednego miesiąca przybyło ich w ewidencji Urzędu Pracy czterdziestu. Szansę na znalezienie pracy osoby niepełnosprawne lub inwalidzi mają znikomo lub żadną. Na jednolite miejsce

przypada bowiem średnio 122 zainteresowanych.

W niewiele lepszej sytuacji są zresztą pozostali bezrobotni. Liczba wolnych miejsc jest nasilenia zjawiska proporcjonalna do nasilenia zjawiska bezrobocia. Jak twierdzą przedstawiciele Urzędu Pracy, pod koniec roku jest to normalne, kończą się bowiem roboty

sezonowe w leśnictwie, rolnictwie i budownictwie.

Niezależnie od tego w porównaniu z analogicznym okresem roku ubiegłego wolnych miejsc na rynku pracy w powiecie frydecko-mistekim jest znacznie mniej, bo o ok. 30 proc. Największą obciążenie na znalezienie pracy mają osoby m. in. murarze, kelnerzy, krawcy. W październiku robotnicy mogli wybierać spośród 836 ofert, na techników i pozostałe zawody czekały 133 wolne miejsca. Owych „wybierających” było jednak - bagatelka - 7374 (przed rokiem - 4821). Z tej liczby ponad połowę (3915) stanowią kobiety.

Listopad z książką

Dokończenie ze str. 1

„W sumie zaprezentuje swoje książki na wystawie ok. 30 wydawców, a będzie można w Klubie PZKO wybrać sobie z ponad tysiąca tytułów. Będą więc słowniki, książki dla dzieci, podręczniki, najciekawsze pozycje literatury pięknej, wśród których nie zabraknie również najwięcej bestsellerów tego sezonu - czyli „Widnokręgu” Wiesława Myśliwiec, za którą autor otrzymał nagrodę „Nike”, oraz słowniki „Kraj Tanasia” Andrzeja Zaniewskiego. Pan Zaniewski przyjeżdża zresztą na Zaołzie osobnie i weźmie udział w spotkaniach literackich w cieszyńskiej księgarni „Edybris” i bibliotece karwińskiej. Warto też dodać, że po raz pierwszy wystawiamy także książki w nowej postaci, czyli encyklopedie, słowniki oraz podręczniki na płytach CD-ROM” - poinformował nas Z. Wirh.

Wystawa potrwa do soboty, będzie ją można zwiedzać w godz. 9.00-17.00 (we wtorek od godz. 15.00, w sobotę do 16.00). Z Cieszyna natomiast powędruje ona do Jabłonkowa, gdzie zwiedzać

ją będzie można w dniach 20-23 listopada, w ostatnim tygodniu miesiąca zaś trafi do Domu PZKO w Karwinie-Frysztacie (27-29 bm).

Na zakończenie może jedna ciekawostka - w tych dniach rozpoczynają się też wystawy polskiej książki w Szwecji i Norwegii, a jeden z głównych organizatorów wystaw, dyrektor handlowy „Wiedzy Powszechnej” Andrzej Nagraba - wielki przyjaciel Zaołzia, który był częstym gościem nie tylko wystaw czeskosłowackich, ale i jabłonkowskich „Goralskiego Świata”, postanowił urządzać tym razem w Oslo i Sztokholmie również stoisko z książkami autorów zaołziańskich.

KRESY '97 - ZMAGANIA Z WIESZCZEM

Poezja kocha dziewczęta

CZ. CIESZYN (kor) - Trzy młode recytatorki: Iona Franek i Teresa Branna z Polskiego Gimnazjum w Cz. Cieszynie oraz Mariam Bangura z klas karwińskich tegoż gimnazjum wyjadą za miesiąc do Białegostoku, by reprezentować Zaołzie podczas Białostockich Spotkań Laureatów Konkursu Recytacyjnego „Kresy '97”, które przebiegną w dniach 16-18 grudnia br.

Zdecydowało o tym wczoraj jury pod przewodnictwem kierownika artystycznego Seeny Polskiej TC Rudolfa Molinskiego podczas zaołziańskich eliminacji centralnych konkursu, które odbyły się w pracowni plastycznej czeskosłowackiego gimnazjum. Członkami jury były dalej Arleta Godziszewska, aktorka „Teatru 3/4” z Zuzna (przed dwoma latami uczestnik Festiwalu Teatralnego „Na granicy”), oraz poetka Renata Putzlicher.

Jury wysłuchało w sumie 30 recytacji startujących w 3 kategoriach wiekowych. „Kresy” organizowane są od lat przez Podlaski Oddział Stowarzyszenia „Wspólnota Polska” oraz Białostocki Oddział Towarzystwa Kultury Teatralnej z myślą o Polakach mieszkających poza granicami RP. Zaołzie biorą w nim udział od 1994 r., a tujeż eliminacje organizuje Polskie Gimnazjum wspólnie z Kongresem Polaków.

Jak nas poinformowali organizatorzy, dla laureatów pierwszych dwu kategorii (6-12 lat i 13-16) były wczorajsze eliminacje finałowe, do Białegostoku wyjadą tylko zdobywcy najwyższych laurów w kategorii najstarszych recytatorów.

Dodajmy, że wyróżnienie w kategorii III zdobył Marek Piekierzyński z PZP w Cz. Cieszynie. W kategorii najstarszych nagrody otrzymali: 1. Weronika Ondrach (PSP Karwina-N. Miasto), 2. Dorota Wybraniec (Cz. Cieszyn), 3. Tomasz Suchanek (Błędowice), wyróżnienia - Danuta Filipke (Korwin K., Jabłonkowa) i Aleksandra Jura (Mystka-N. Miasto); w kategorii II zaś: 1. ex aequo - Barbara Humel (Gimnazjum Cz. Cieszyn) i Paweł Struhal (PSP Karwina-N. Miasto), 2. Izabela Kapias (Gimnazjum Cz. Cieszyn), wyróżnienie - Maria Branna (PSP Jabłonków, 3. nagrody nie przyznano).

ZUS INFORMUJE

Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Nowym Sączu Wydział Rent Czeskich i Słowackich informuje, że należności emerytalno-rentowe za miesiąc listopad 1997 roku zostały przekazane do banku dnia 30. 10. br. Kurs wymiany wynosił 3,4594 zł. za 1 USD.

W. Fójcik: Na tę chwilę...

Dokończenie ze str. 1

Równocześnie chcę w imieniu własnym, a także w imieniu swoich przedstawicieli mniejszości narodowych oświadczyć, że nasze oczekiwania są większe. Mniejszości narodowe nie czują się usatysfakcjonowane stanem norm legislacyjnych dotyczących ochrony ich praw. Wynikało to jednoznacznie z seminarium, które w kwietniu br. urządziła komisja petycyjna przy współpracy z Radą Europy w tym właśnie parlamencie.

O konkretnach nie będę mówić, znaleźć je można w zielonym zbiorze re-

feratów wygłoszonych na wspomnianym seminarium (...).

Sądzę, że rząd powinien zmienić swoją ocenę stanu czeskich norm prawnych w tej dziedzinie. Umowa narodowa miałyby od inspirować do podjęcia własnych inicjatyw ustawodawczej. Zapobiegłoby to takim zjawiskom, jak te, których jesteśmy ostatnio świadkami, a które dotyczą naszych romskich współobywateli. Nie sprzyja to wszystko budowaniu wizerunku Republiki Czeskiej za granicą. Bagatelizowanie problemu w sferze narodowościowej mogłoby w konsekwencji obrócić się przeciwko nam wszystkim.

OBRADOWAŁA RADA WYKONAWCZA „WSPÓLNOTY”

Przed Konwentem polskiej sekcji

Głównym tematem obrad zebrania Rady Wykonawczej Ruchu Politycznego „Coexistencia-Wspólnota”, które odbyło się 5 listopada br. w Cz. Cieszynie, było przygotowanie Konwentu Polskiej Sekcji Narodowej. Konwent z udziałem członków Rady Wykonawczej, Rady Republikiowej oraz działaczy terenowych „Wspólnoty” odbędzie się w piątek 21 listopada br. w Klubie PZKO przy ul. Bożka w Cz. Cieszynie.

Na konwent zaproszeni zostaną posłowie i senatorowie z Zaołzia, a przewidziany jest również udział gości z Polski. Powołano też podczas posiedzenia komitet organizacyjny w składzie: Stanisław Gawlik (przewodniczący Ruchu), Władysław Niedoba (zastępca przewodniczącego) i Alfred Kolorca (przewodniczący polskiej sekcji).

Pod obrady wniesiono również problematykę służby zdrowia. Działacze „Wspólnoty” z Cz. Cieszyna i Bogumina postulowali wystosowanie listu

do Ministerstwa Zdrowia RC w sprawie groźby likwidacji szpitali w tych miastach. Listy dotyczące przygotowywane i przez wszystkich niemal krytykowane - koncepcji Rządu RC nt. służby zdrowia w powiecie karwińskim wysłana została 31 października br.

„Wspólnota” konsultowała problematykę szpitalniczą ze specjalistami-lekarzami, którzy opracowali materiał nt. stanu zdrowia obywateli powiatu karwińskiego. Wynika z niej, że w powiecie tym ludzie żyją o 3-4 lata krócej niż w innych częściach krajowa. „Wspólnota” nie zgadza się więc na ograniczenie liczby łóżek szpitalnych lub z likwidacją szpitali w Cz. Cieszynie i Bogumieniu.

W dyskusji postulowano, by problematykę komunalnej poświęcono następnemu zebraniu Rady Republikiowej, zaplanowanemu na wiosnę 1998 roku. Poinformowano również, że w związku z usamodzielnieniem się gminy Koco-

będ, partie polityczne w gminie uzgodniły wspólnie listę kandydatów do wyborów komunalnych, które odbędą się w Kocobudzie na początku przyszłego roku. „Wspólnota” miałyby mieć w przedstawicielstwie gminnym 2 członków.

„Wspólnota” nadal oczekuje, że Rada Polaków przedstawi Ruchowi informację nt. „współpracy i koordynacji działań” przed wyborami komunalnymi w roku 1998. Rada Wykonawcza ubolewa, że dyskusja na ten temat przebiega (nie z winy „Wspólnoty”) wyłącznie na lamach „GL”.

Poinformowano również o wysłaniu listu z gratulacjami do premiera RP Jerzego Buźka następującej treści: „Ruch Polityczny „Wspólnota”, działający w Republice Czeskiej na rzecz praw mniejszości polskiej na Zaołziu, w związku z mianowaniem Pana na premiera Rzeczypospolitej Polskiej pragnie przekazać tą drogą najserdecz-

niejsze gratulacje oraz życzenia dobrego zdrowia i sił w pełnieniu tak ważnej misji życiowej. Jesteśmy pełni nadziei i wiary, że osoba Pana będzie gwarantem zrozumienia zadań Polaków w Czeskiej Republice. Jesteśmy pewni, że o naszych problemach będzie Pan pamiętał w rozmowach z czeskim rządem”.

Rada Wykonawcza zajęła również stanowisko w sprawie wydanej przez Ośrodek Informacyjny i Dokumentacyjny Rady Europy w Pradze publikacji „První ministro k ochraně národnostních menšin, postavení národnostních menšin v ČR a jejich ochrana”. Uwzględniono w niej referaty z konferencji zorganizowanej w kwietniu w Pradze m. in. przez podkomitę parlamentarną ds. narodowości. Wydawałoby się, że to stosowne opublikować w materiale - sfinansowanym z pieniędzy podatników - przysługujących przedstawicielom mniejszości narodowych.

TADEUSZ TOMAN
rzecznik „Wspólnoty”

Pan Marek zaryzykował i wygrał

▲ Pan Marek w kopalnianym centrum komputerowym. Fot. Autor

wysyłała ogłoszenia do TV Nova. Po raz pierwszy w lipcu 1995 roku. Z tym, że na eliminacje wezwano tylko pierwsze trzy tysiące chętnych, a ogłoszenie pana Marka znalazło się poza tą pulą. Z wysłaniem następnego ogłoszenia żona pana Marka, która wiedziała zna się na możliwościach intelektualnych męża, już nie zwlekała. I tak w październiku 1996 roku został zaproszony na eliminacje.

„W dużej auli byłej wyższej szkoły politycznej w Pradze zebrało się nas około 220 osób. Na początku zapewniono nas, iż wszyscy ci, którzy zdają test, wezmą w 1997 roku udział w nagraniach telewizyjnych. Trochę mnie to zdumiało, bo to była silna ludź. Ale konkurs nie był łatwy. Otrzymałmy 60 pytań i krzyżakiem należało skrócić jedną z czterech odpowiedzi. Do rozgrywek telewizyjnej zakwalifikowali się autorzy co najmniej 40 prawidłowych odpowiedzi. Pytania dotyczyły wszystkich możliwych dziedzin. Np. dokładna data bitwy pod Białą Górą, ostatni album Madonny, pierwszy dzień emisji programu TV Nova, gatunki molar, twórczyni Eufidias, który malarz był autorem obrazu... itp.”

Wynik testu - z 220 uczestników eliminacji zdała go niespełna dwudziestka. „Nasz człowiek” przebrał przed rundę w sposób bardzo efektywny: 48 poprawnych odpowiedzi! Otrzymał statut programu „Riskuj” oraz do podpisu druk ogłoszenia i oświadczenie, że nie brał jeszcze udziału w tej zabawie, jako że ten sam zawiadził mu w nim star-tować nie wcześniej niż po pięciu latach. Czekał na zaproszenie do prasowego studia dużo czytał, uzupełniał braki w wiadomościach, oglądał najróżniejsze quizy telewizyjne, np. „Va banque” w poprawnej wersji, „Piramidy” i oczywiście „Riskuj”.

„We wrześniu, na trzy tygodnie przed terminem nagrania, otrzymałem zaproszenie do udziału w programie. Miałem się stawić w studiu nr 1 na Barandawie 13 października o godz. 12”.

Trzynastka nie okazała się tym razem feralna. Przyniosła panu Markowi szczęście. Dzięki temu łatwiej mu przedstawił nam czeski „Va banque” od kuchni.

„W jednym dniu nagrywane są cztery programy „Riskuj”. Uczestnicy

kolejnych programów mogą z widowni kilkanaście krzesłek (za mnie kilkadziesiąt zoni) - obserwowali zmagania swoich poprzedników. Ale to nie widownia klasztoru. Aplauz odbierany przez telewizję jest... z magnifolofonu. Zwycięzca konkursu, który zdecydował się na kontynuowanie rywalizacji, ma mniej niż w pięć razy kwadrans na ochotniczym, po czym od razu startuje w następnym. W moim wypadku było inaczej. Wygrawając swój pierwszy konkurs, w danym dniu czwarty, do następnego musiałem stanąć dopiero następnego dnia, 14 października. To dobrze, bo następnego dnia, jeśli odbywa się w tym samym dniu, co poprzednia, często kończy się dla „czempiona” niepowodzeniem”.

Udało się. Pan Marek pokonał rywali, potwierdzając swój primat w finale znowiczką czeskiego odpowiednika słowackiego słowa „kapusta”. Przyznał mi się, że odpowiedzi na pytanie, które wybrał jego rywal, nie znał. Jak się okazało, nie wystarczy tylko wiedzieć, ważne jest też umieć wybrać odpowiednią kategorię.

„Dlaczego nie zdecydował się kontynuować zabawy? „Chyba zawazył na tym fakt, że pan Jarda był zbyt wykurzony przeciwnikami... W trzecim konkursie mogło być gorzej”.

Natomiast co do wyboru nagrody, to sprawa była prosta. Po pierwsze - wartość nagrody rzeczowej przewyższała o szesćdziesiąt tysięcy wygraną przez pana Marka kwotę, po drugie - od wygranej kwoty pieniężnej potrącając się 20-procentowy podatek (również od premii: zamiast 2000 koron, pan Marek otrzymał 1600 koron netto), podczas gdy do uiszczenia podatku od nagrody rzeczowej zobowiązał się jej fundator, po trzecie zaś - w przyszłym roku pan Marek zamierzał i tak całą rodziną wyjechać na wakacje. A dokąd? „Tęga na razie jeszcze nie ustaliliśmy. Co wam na pewno, to że będzie to wycieczka rodzina, z dziećmi, gdzieś nad ocean. I na pewno nie samochodem, tylko samolotem. Za kilka dni szczegóły mam uzgodnić ze sponsorem... Prześlijcie do redakcji „Głosu Ludu” widokówkę”.

Szeroki drog!

KAZIMIERZ SANTARIUS

ANKIETA O KSIĄŻCE

Minął październik przyjęty tradycyjnie w środowisku zaolziańskim jako miesiąc książki i prasy, listopad zaś zarezerwowano dla dorocznej wystawy książek polskich wydawców. W związku z tym redakcja „GL” pozwoliła sobie zadąć trzy pytania: „Jaka książka obecnie Pan(i) czyta?”, „Co książka zawiera, czym Pana(i)ka zaintrygowała?” oraz „Jaka Pan(i) książkę ostatnio kupił(a)?” - luminarzom naszej kultury i życia duchowego, ludziom biznesu.

Ks. KAZIMIERZ SUCHANEK, pastor Śląskiego Kościoła Ewangelickiego A.W. w Cierkiew:

1. Z braku czasu straciłem bliższy kontakt z nowościami wydawniczymi, beletrystyką. Powracam więc do książek z mojej biblioteki. Ostatnio czytałem książkę Jana Dobraczyńskiego pt. „Kościół w Chochołowie”, z której utkwili mi w pamięci poglądy starego księdza, iż „zaczął sobie cnieć czas, w którym nie się dzieło”. Z tytułu mojej pracy na bieżąco interesuję się literaturą teologiczną.

2. Dobraczyński nakreślił wspaniałą postać sędziwego księdza, którego parafianie nie otaczają już szacunkiem, a który postawił sobie za cel wybudowanie nowego kościoła. W miarę upływu czasu ubywało chętnych do pomocy. W końcu został na placu sam. W tym czasie do parafii zjechał młody ksiądz, stając się jakby konkurentem starego. Koniec jest w każdym razie znamieny. Staremu spada na głowę drewniana belka z nowego kościoła. Młody przejmując zadanie i kontynuując pracę rozpoczyna pracę starego księdza.

3. To taka ciekawa historia. Bardzo się ucieszyłem, gdy na ladzie księgarskiej zobaczyłem książkę Marcina Buhara pt. „Ja i Ty”. Po raz ostatni miałem ją w rękach 21 sierpnia 1968 roku, w dzień inwazji wojsk radzieckich na Czechosłowację. Wtedy jechałem pociągami do Bogumina i z wrażenia zapomniałem ją w pociągu. Teraz zaczynam ją studiować od nowa. Autor, Niemiec, żyty, pisarz-filozof, Książka ujęta jest w formie dialogu prowadzonego między „Ja” i „Ty”, głęboko i pełnożadnym nad egzystencją.

Ks. FRANCISZEK KUFA, wikariusz generalny Diecezji Ostrawsko-Opawskiej Kościoła Rzymskokatolickiego w Ostrawie:

1. Mam bardzo mało czasu na czytanie. Udać mi się jednak czasami, zwłaszcza gdy oczekuję na osoby do spowiedzi, w konfesjonale począć. Oczywiście chodzi o książkę, która można czytać w takim miejscu - „O eucharystii” Raniero Cantalamessa. To praca cenna dla człowieka, który spotyka się z eucharystią.

2. Autor, doświadczony ojciec duchowny, ukazuje szansę, którą Pan Jezus daje człowiekowi poprzez możliwość spotkania się z nim w eucharystii. Umówiłoby zobaczenie świata i siebie w innej perspektywie, pozwala być lepszym i przygotowanym do zadań, które człowieka czekają w życiu.

3. Powiedziałbym raczej o książce, której kupienie było dla mnie miłym przeżyciem. Album o mistrzostwach Europy w futbolu kupielem w dniu inauguracji pierwszego biskupa Diecezji Ostrawsko-Opawskiej. Wiedziałem już wtedy, jakie zadanie mnie czeka w nowej diecezji. Potrzebowałem czegoś, co by dało mi pociechę, bałem się tego wszystkiego. W ubiegłym roku zafascynowała mnie czeska drużyna, która, jak pamiętamy, zdobyła II miejsce. Pojawiała się we mnie myśl - „zjeździł oni mogło, to może i mnie się jakoś uda”. Wtedy, gdy potrzeba nabrał impetu, to przeglądam ten album.

Doc. MUDR. BOGUSŁAW CHWAJOL, CSc., prezes Polskiego Towarzystwa Medycznego w RC, ordynator oddziału urologicznego Szpitala w Nowym Jiczynie:

1. Teraz czytam książkę Arthura Heileya „Lotnisko”.

2. Lubię tego autora, gdyż środowiska, które przedstawia w swoich utworach, czy to są piloci, czy też lekarze w powieści „Szpital”, dogłębnie analizuje. Uderza mnie trafność jego osądu.

3. Mam zamówioną książkę „Kiedy, gdzie, dlaczego i jak do tego doszło” z wydawnictwa „Digest”, traktującą o kulish historii, umożliwiającej poznanie faktów i wydarzeń niejako zza oficjalnej kurtyny.

MUDR. SULTANA GAWLIK, dyrektor Sanatorium Chorób Płucnych w Jabłonkowie:

1. Ja zawsze czytam dwie lub nawet kilka książek na raz, trudno mi więc mówić o jednej. Wymienię więc od razu dwie - po raz kolejny z zudem zabrałem się ponownie do lektury książki Aleksandra Krauczka „Wojna trojańska”, a skończyłem właśnie „Obiad w restauracji dla samotnych” amerykańskiej autorki Anne Tyler.

2. Chociaż nie lubię literatury amerykańskiej, to muszę przyznać, że książka A. Tyler naprawdę mnie zafascynowała. Jest to historia normalnej amerykańskiej rodziny, a opowiadania przez jej poszczególnych członków. Jest to książka o rodzinie, o tym, jaki wpływ ma rodzina na to, jak potoczą się dalsze losy jej członków, głównie dzieci, ale jest to zarazem książka o samostoičnosti człowieka we współczesnym świecie.

3. Byłam niedawno w Cieszynie i udało mi się zrobić w księgarni niezłe zakupy. Przyniosłam więc do domu Friedricha Dürrenmatta „Grek poszukuje Greczynki” i autobiografię amerykańskiego fizyka Richarda P. Feynmana pt. „A co ciebie obchodzi, co myślał inni”. Poza tym, ponieważ mam teraz w domu wnuka, kupiłam „Kołysanki dla maluchów”.

Inż. BRONISŁAW CIENCIALA, dyrektor generalny Huty Trzyńskiej S.A. w Trzyńcu:

1. Ostatnio przeczytałem książkę Arthura Haileya pod czeskim tytułem „Peń-zomocni” (The Moneychangers). Często zgłądał do „Myslivosti”, ale jest to pozycja nie tyle do czytania; co do studiowania. Chciałbym zdać egzamin na myślenie.

2. Jak by tu streścić Haileya? Po prostu, jest to o pieniądzech.

3. Prawdę mówiąc, nie pozostaje mi wiele czasu na czytanie literatury pięknej. Kupuję książki stosunkowo dużo, ale zazwyczaj kroniki, encyklopedie, słowniki, i to zwłaszcza z myślą o dzieciach. Niechaj się uczą.

PhDr DANUTA BRANNA, członkini Rady Polaków i kierownik Ośrodka Dokumentacji Kongresu Polaków w RC w Czeskim Cieszynie:

1. Od dłuższego już czasu czytam książkę Teodora Parickiego pt. „Dary z Cordoby”.

2. Książka ta mówi o okresie wczesnego średniowiecza w dziejach Polski. Parnicki opisuje w niej duży księstwo Bolesława Chrobrego, a w zasadzie intrigi dworskie. Książka ta jest dla mnie fascynująca głównie z powodu stylu pisarza - z jednej strony bardzo trudny, nie można książki „Zdarzeń z Cordoby” przeczytać na poczekaniu; z drugiej zaś strony styl ten zmusza czytelnika do przemyśleń i samodzielnego poszukiwania różnych punktów odniesienia. Np. lektura innej książki tego pisarza - pt. „I u moichy dziwny” - zmusiła mnie do ponownego przeczytania „Ogniem i mieczem” i zweryfikowania poglądów na opisywane przez Śienkiewicza zdarzenia.

3. Ostatnio kupiłam książkę „Szołsta wygrywa” Bronisława Liberdy.

Mgr inż. JAN RYŁKO, prezes MK PZKO w Jabłonkowie, przedsiębiorca prywatny:

1. Z wielką przyjemnością przeczytałem książkę Ericha Fromma „Być czy mieć”.

2. Autor, który był znanym amerykańskim filozofem i psychoanalitykiem pochodzenia niemieckiego, opisuje w swojej książce dwa sposoby na życie - „sposób na mieć” i „sposób na być” i mówi sporo o różnicach między nimi. Moim zdaniem, każdy z nas miałby wygospodarować sobie odrobine czasu na to, by tę książkę przeczytać. Bo chociaż chodzi o dzieło filozoficzne i dlatego być może zbyt trudne dla co poniektórych, zastanawiając się nad sobą i swoim życiem zawsze warto.

3. Chętnie jestem zawsze gościem Kawiarenki „Pod Pegazem”, gdyż można jest nie tylko sporo dowiedzieć, spotkać z ciekawymi ludźmi i przyjaciółmi, ale jest to okazja również do zakupu nowej ciekawej książki. Na ostatniej Kawiarence, która odbyła się 31 października, kupiliśmy z żoną zbiorek wierszy głównego gościa i gospodarza imprezy, Kazimierza Kaszpera.

(mro, kor, b)

PRZEWAŻAŁA SYMBOLIKA ROLNICZA

Z dziejów herbów i pieczęci Śląska Cieszyńskiego

Literaturę regionu wzbogaciła kolejna publikacja, tym razem z zakresu heraldyki (nauki o herbach) i sfragistyki (nauki o pieczęciach). „Pieczęcie i herby miejscowości czeskiej części Cieszyńskiego” (Pečeť a erby obcí českého Těšínska). Autorem publikacji jest znany pracownik naukowy K. Mueller, dyrektor Muzeum Opawskiego. Rysunki pieczęci wykonała Hana Pravdová, herbów - Jan Tójkál. W reprezentatywnej szacie wydawniczej Muzeum Ziemi Cieszyńskiej (s. 94, cena 450 koron).

Po publikacji „Zaolzie - Herby i pieczęcie” wydanej w formie zredakcji i inicjatywy Fundacji „Zaolzie”, a będącej tylko fragmentem obszernego dzieła Mariana Gumowskiego „Herby i pieczęcie województwa Śląskiego” oraz pracy L. Baletki „Znaki miast i miasteczek Severomorawského kraje” (1971), nowa publikacja zawiera najwięcej informacji na te-

mat badań herbów i pieczęci miejscowości znajdujących się na obszarze historycznego Księstwa Cieszyńskiego, a leżących dziś na terytorium Republiki Czeskiej. Chodzi więc o cały obszar powiatu karwńskiego, częściowo powiatu frydecko-miasteckiego oraz niektórych miejscowości z obecnego obszaru miasta Ostrawy.

Praca Muellera obejmuje pieczęcie miast, miasteczek i wsi od czasów najstarszych do końca feudalizmu, określa ich rozwój w okresie późniejszym, a w niektórych wypadkach nawet do czasów współczesnych. Wszędzie widać oryginalność i miłośny okazję oglądać na wystawie w Muzeum Ziemi Cieszyńskiej.

Praca autora jest na rzetelnych źródłach archiwalnych znajdujących się w różnych muzeach i archiwach państwowych. Autor korzysta najczęściej z Katedru Karolińskiego i Katedru Józefińskiego, chociaż nie pomija także in-

nych materiałów. Bogactwo ikonografii wraz z napisami otokowymi znakomicie charakteryzują przeszłość mieszkańców naszego regionu, przede wszystkim to, co bynajbardziej istotne w ich życiu i pracy. Godła były bowiem typowym przykładem wykorzystywania przez urzędy cech najbarziejżej dla danej miejscowości charakterystycznych. Ikonograficzna treść pieczęci i herbów na Śląsku Cieszyńskim była wyjątkowo bogata, z przeważającą symboliką rolniczą.

Podane źródła bibliograficzne, streszczenia w języku niemieckim, angielskim i polskim (to powtarza się historia znaną z publikacji „Těšínsko”) podnosi wartość tej publikacji. W każdym razie jest to pozycja bardzo cenna nie tylko dla badaczy zajmujących się tymi dziedzinami, ale również dla wszystkich zainteresowanych dziejami Śląska Cieszyńskiego.

JAN KORZENNY

DOBRY STATEK NIE GWARANTUJE JESZCZE SUKCESU

Pod żaglami

Zygmunt Choreń, konstruktor dużych, tj. powyżej 20-30 metrów długości statków żaglowych, kapitan klasy sportowej z uprawnieniami do projektowania po morzach i oceanach świata jachtów do długości 20 m. Zaprojektował m.in. „Dar Młodzieży”, „Pogorie”, „Mir”, „Drużbę”, „Hersone”, „Pallas Atene”. Ostatnio z jego deski kreślarskiej zszedł projekt pomarowego dla polskiej organizacji „Fryderyk Chopin” (Szkoły Pod Żaglami” znanej z działalności kpt. Krzysztofa Baranowskiego). Projektuje również przebudowę statków, jak np. „Alexander von Humboldt” w Gdańsku-Morenie kontynuuje w swojej firmie „Choreń Design and Consulting” w Gdańsku i ich wyposażenia, współpracując ze specjalistami w tej dziedzinie na parę chwil obrął za przystań redakcję „Głosu Ludu”.

Bywa, że 20-, 40-metrowy jacht kosztuje więcej niż solidny statek towarowy. Przepych złoceń, wyszukanych mebli, grafik i obrazów zdobycznych ściany - wszystko musi pochodzić od renomowanych firm. Wszystko na pokaz, jak to żądanie armatora włoskiego czy hiszpańskiego, by zamontowano mu na jachcie cenne wyroby, wyrzeźbioną z jednolitego kawałka różowego marmuru. Za tę jedną wannę można było zbudować kilka statków motorowych...

▲ „Dar Młodzieży”, jeden z żaglowców zaprojektowanych przez Zygmunta Choreńa. Fot. archiwum O.R.

▲ Zygmunt Choreń Fot. autorka

■ **Jak liczna jest grupa polskich konstruktorów?**
- Ponad 20 lat pracowałem w biurze konstrukcyjnym w Stoczni Gdańskiej, przez 10 lat byłem głównym konstruktorem. W stoczni zatrudnionych było 16 tys. pracowników, a samo biuro konstrukcyjne liczyło 600 osób, w tym dziesięciu głównych konstruktorów. Podobnie działało się w innych tego typu placówkach w Polsce. Na zachodzie przeważają małe biura konstrukcyjne, takie jak moja obecna firma - dziesięcioosobowe. W biurze stanowimy małą grupę o określonych specjalizacjach - na przykład w konstrukcji kadłuba, instalacji elektrycznych czy systemów ogrzewania. Tworzymy swego rodzaju „tłumie produkcyjną”. Konstruktorzy statków to małe, zwarte środowisko.

■ **Czy w wieku silników elektrycznych i atomu budowanie żaglowców i pływani na nich w ogóle ma sens?**

- Ostatnie duże statki żaglowe były zaprojektowane i zbudowane w Niemczech w latach 20. naszego wieku. Potem nastąpiła „epoka” silników spalinywych i statków motorowych. Dopiero w latach 70. Anglicy stworzyli organizację „Sailing Training Association”, która postawiła sobie za cel uratowanie dziedzictwa ludzkości - statków żaglowych. Rozpoczęli urządzenie coraz więcej złotych statków żaglowych - „Cutty Sark Trophy”. Logiczne, że w ślad za tym pojawiła się potrzeba szkolenych statków żaglowych.

Szkolenie na żaglowcu wyrabia takie cechy charakteru, których nie można wypracować na statku motorowym. Żegluga żaglowa wzbogaca każdego człowieka morza emocjonalnie. Przeciwnie, że szansa przetrwania zależy od umiejętności zbiorowej, że wspólnym wysiłkiem można przetrwać przeciwności losu. Niebezpieczeństwo pod żaglami staje się bardziej namacalne.

Na Motawie stoł dotąd 50-metrowy, nieprawdopodobnie polarny jacht niemiecki. Żywy przykład na to, co może zrobić mierny kapitan, któremu za-

brako czy to wiedzy, czy wyobraźni. Było tak: wiał silny wiatr, kapitan nie zmniejszył żagli - polarnoło ma maszyny. Uruchoił silnik, nie skontrolował gdzie jest - w śnieb wkręcała się sieć rybacka. Razem z żabą, a na pokładzie były również dzieci, zaczął statek dryfować w stronę brzegu. Sił S.O.S. W ciągu kilku godzin z pięknego jachtu została ruina. Morze potrafi takie rzeczy robić...

■ **Może był to „niezdzielny kapitan”, bo raczej nie „wilk morski”?**
- Jak wykazują statystyki piękne jachty bogatych armatorów wpływają średnio 4 dni w roku. To są przedmioty luksusu, licytowane się w towarzystwie, nie zaś transportu. Dodajmy, iż w morskich krajach zachodnich przemysł jachtowy jest drugim co do wielkości po przemśle samochodowym.

W Polsce jachting nie jest aż tak popularny, jak tam. Związane jest to oczywiście z zaemożnością społeczeństwa. Choć skala cen jest oburzająca - od stosunkowo niewielkich kwot porównywalnych z połową ceny dobrego auta do sum równych kilkudziesięciu tysiącom samochodom. Ci, co na to mają - mają także na nieprawdopodobne fanaberie.

■ **Projektowanie żaglowca z takimi wymogami może się chyba przedłużać?**

- Zależy od ustepliwości stron. Każdy statek jest indywidualny. Projektowanie odbywa się etapami. Odbywa się pod określonego klienta i warunki ekonomiczne. Swoje ograniczenia ma także i przebudowa. Nie można statku przecięć na pół i dobudować, jak się chce. Projekt wstępny trwa od dwóch tygodni do dwóch miesięcy. Później podlega przedyskutowaniu z zamawiającym. Są kolejne przeróbki, kolejne wersje. Obdwie strony są w jakiś sposób ograniczone. Projekt techniczny wymaga zatwierdzenia w Towarzystwie Kłasyfikacyjnym organizacji, która jest uznawana przez władze państwowe, i, co może i ważniejsze, przez towarzystwa ubezpieczeniowe. Trwa to do sześciu miesięcy. Tam konfrontuje się projekt z przepisami, którym poszczególne statki powinny odpowiadać. Chodzi o bezpieczeństwo konstrukcji. Po akceptacji robi się projekt roboczy. W sumie cały cykl trwa rok do półtora.

Przez ostatnie 5 lat praca konstruktora bardzo się zmieniła. Nastąpiło przejście od ręcznych prac kreślarskich

do projektów wykonywanych wyłącznie komputerowo. Jeżeli przy budowie małego jachtu dla prywatnego armatora współpracuje się dodatkowo z większymi stoczniami, to można dokumentację przekazać w „auto-kadzie” czy „mega-kadzie”, tj. w systemach automatycznego projektowania komputerowego. Ten sposób rozwija, daje większe możliwości. Ma też programy symulujące. Już w fazie projektu można zbadać, jak statek będzie się zachowywał, na przykład w sytuacjach ekstremalnych.

■ **Czy komputer na pokładzie jest również niezbędny?**

- Wyposażenie jachtu w komputer pokładowy nie jest aż tak niezbędne. Co innego na statkach towarowych, gdzie jest potrzebny choćby przy kontrolowaniu procesu załadunku. Na przykład taki zbiornikowec można złać...

■ **Potem - kolejne tony blachy na złom...**

- Mam swoją filozofię ekologiczną. Uważam, że jak się coś robi, ma to służyć jak najdłużej. Swoim działaniem winniśmy wprowadzać jak najmniej zanieczyszczenia. Zużywać energii z tej Ziemi tak mało, jak tylko to możliwe, czy zmieniać to, co nas otacza. Oszczędzać Ziemię. Na szczęście pogoń za wszystkim, co „nowe” i co na kręca w biznesie koniunkturę, w budowie statków podane jest dość sztywnym rygorom i przepisom, racjonalnym i ściśle eksploatacyjnym. Moda tu nie nie dyktuje.

Dotyczy to także zielonych żagli „Alexandra von Humboldta”, starego niemieckiego latarniowca zbudowanego w 1906 roku, a przebudowanego po moim okiem w 1986 r. w Bremenahven. Za przysyłowy grosz zyskała organizacja „Deutsche Shifftung für Sail Training”. Zrobiono nowe wnętrza. Był też sponsor tych przemian browar „Beck”, którego firmowym kolorem jest zielony. Za 80 000 marek ufundo-

wał dla „Alexandra von Humboldta” dakronowe zielone (sic!) żagle. Wilki morskie patrzyły na to „objawienie świata reklamy” ze zgrozą. Teraz już wszyscy wiedzą, jaki żaglowiec plynie pod zielonym kolorem.

■ **Oprócz żagli są i liny...**

- Na jeden statek potrzeba 8 do 10 typów lin. Technologia ich produkcji ostatnio znacznie się zmodyfikowała. Są m.in. liny naturalne i sztuczne polietylenowe i polipropylenowe. Rozkładające się - ekologiczne. Odporne na światło słoneczne i na ścieranie (tzw. polistek). Przeciętlinie lina powinna starczyć na trzy do pięciu lat użytkowania. Warunki na morzu są trudne. Upał i działanie wody morskiej zmieniają własności fizyczne - liny kruszą się i przecierają.

Trochę inaczej przedstawia się sprawa z cumami. Ich stan zależy od kultury obsługi, stanu urządzeń portowych. Jeszcze niedawno duże statki cumowały na nierozciągliwych linach stalowych. Marnujemy, że są porty na wybrzeżu Atlantyku, Oceanie Spokojnym czy np. u wybrzeży Anglii, gdzie w takt przyprylu i odpływu zmienia się poziom wody w kanałach portowych. Różnice mogą sięgać nawet 10 m. Aby zapobiec niedogodnościom tego zjawiska, wprowadzono konstrukcje wind cumowych, trzymających stąły naciąg stalowych lin. Z chwilą zastosowania lin elastycznych te skomplikowane konstrukcje przestały być potrzebne. Marynarz „knaguje” linę i idzie do kabiny na kawę. (Na czeskich statkach używa się żargonu angielskiego, polskiego lub rosyjskiego. „Knaga” jest na jachcie, zaś „poller” po polsku „pachotek” na brzegu.)

■ **Jak Pan ocenia dzisiejszą kondycję polskiego przemysłu okrętowego?**

- Polski przemysł okrętowy był bardzo silny w okresie, gdy dostarczał dużo statków do ZSRR. W tej chwili wieloletni stoczni się zalałamo, znana stocznia Gdańska jest bankrutem. Nie dotyczy to Stoczni Szczecińskiej, która bardzo dobrze radzi sobie na rynku zachodnim. Myślę, że porównywalni jesteśmy z naszymi sąsiadami nad Bałtykiem.

Rozmawiała: M. RADŁOWSKA-OBRSNIK

Gimpel Gtupek

Doczekaliśmy się w krótkim czasie w Scenie Polskiej TC kolejnej premiery (4 października). Tym razem Janusz Gimsa poczęstował nas swą inscenizacją adaptacji (Waldemar Smigajewicz) opowiadania Isaaca Bashevisa Singera „Gimpel Gtupek” (scenografia i kostiumy Marta Roszkopłowa, muzyka Zbigniew Siwek).

Przedstawienie to swą scenografią, kostiumami, realizmi i tematyką wprowadza nas w nieznaną świat żydowskiej rzeczywistości, chyba wiernie oddanej - hank nam skali porównawczej, bo przecież tamten świat dawno zniknął z mapy wschodniej Polski, istnieje już tylko w piśmie Singera i innych pisarzy żydowskich. Wydawać by się mogło, iż po holocaustie nie sposób świata Żydów przedstawiać na weselo, komediodo, że każdy taki portret Żyda jest obrazem tragedii, jak i temu narodowi zgwałtował ludzie XX wieku - nie tylko zresztą niemieccy faszyści. A jednak, skoro tak o swym narodzie, o jego synach potrafi pisać żydowski pisarz, to i my powinniśmy przyjąć do porządku dziennego i śmiać się z Gimpka Gimpka. Ostatecznie takich „głupców” jest pod dostatkiem w każdym narodzie, zaś śmieć z nich jest niekorzystalwy - boć przecież to płakać wypada nad tymi, którzy złączają się nad wodami pokroju tytułowego bohatera.

Właściwie jest on bohaterem tragicznym, a nie komediowym. To raczej żalobnie komizni są tu ci wszyscy, którzy bawią się łatwowiernością Gimpka, który żyje płatają mu figle, namawiają się z jego naiwnością...

Czy jednak każdy łatwomierzy człowiek, który za każdą cenę chce uwierzyć w dobro, który tyle razy wykonywany próbuje jeszcze raz uwierzyć, bo a nuż, to po prawdopodobnie nie będzie kpiną tylko, mogłoby okazać się prawdą, czy taki człowiek musi być głupi?

Jesteśmy na ogół przekonani, że mądrość zawsze góruje nad głupotą, w każdym razie pragniemy w to wierzyć, chociaż tak naprawdę to różnie z tym bywa. Czy mądry jest ten, który za takiego się uznaje, który w pogoni za rzekomoym szczęściem, przyjemnością i sukcesem zabija w sobie dobroć i łatwowierność? Bo co człowiekowi z mądrością (pragmatyzmu życiowego), która nie przynosi radości?

A poza tym śmierć i tutaj obecna zrównuje wszystko i wyostatkiem. Przecież już stynna starostkamentawna Księga Koheleta stwierdza, iż „nie ma wiecznej pamięci po mędrco tak samo, jak i po głupcu, gdyż już w najbliższych dniach w niepamięć idzie wszystko: czyż nie umiera mędrzec tak samo jak i głupiec?” Chociaż tutaj śmiertelność sennego Gimpka jest jakby f-

knięjsza, wzniolejsza, mądrzejsza. Ale bo też Gimpel Gtupek nie jest głupcem, za takiego tylko inni go uważają, dlatego że jest inny, odmiennie myśli i postępuje, ale czy takich odmińców jest mało pośród nas? Lubiemy takim dotknąć i zatruwać przez to ich większą podatność na szczęście. Z Gimpka Gimpka śmieją się na scenie jego koledzy szkolni, współmieszkańcy i współplemięcnicy, ci, którzy go krzywdzą. Widz również początkowo ma ochotę pośmiać się z niebrakera, ale stopniowo dochodzi do przekonania, że nie warto, bo po trosze wtedy śmieje się z siebie...

Jest więc najnowszą pozycją w SP pięknym spektaklem, widowiskim pełnym werwy, ruchu, zabawy z cudzej krzywdy i przez to po trosze tragedią, tragedią ludzką której nieczulej na szczęście cudze i własne tym samym. Ta przemienność, to, że najpierw chcemy się bawić a później przychodzimy do przekonania, że raczej płakać należy, sprawia, że trochę się gubimy w ocenie. Jest to jednak przedstawienie wspaniałe, mądre poprzez mądrość głupiego.

Gimpel Gtupek jest jakby scenizacją (pierwotnie prozatorskim) nawiązaniem do „Pochwały głupoty” Erazma z Rotterdamu z 1511 roku. Bo jeżeli ówczesny świat uważający się za mądrego Erazm przedstawiał jako świat głupi, „świat na opak”, to to również znajdziemy jakby podobne konkluzje - to nie, że

FELIETON TEATRALNY

uważać mnie za głupka, ja jestem szczęśliwy... Tu można by się jeszcze długo rozwidzić, bo w naszym życiu „głupota” i „mądrość” różne grają role i zawsze są obecne, i może czasami własnie „na opak”.

W roli tytułowego Gimpka dobrze wypadł Paweł Niedoba.

KAZIMIERZ JAWORSKI

▲ Paweł Niedoba jako Gimpel, Małgorzata Pikus - Elke, i Michał Siegoczyński - Bękart. Fot. WIESIAW PRZECZEK

PLOTKI

James Belushi

Po śmierci brata zmarłego w 1982 roku na skutek przedawkowania heroiny, James, przestraszony, sam rzucił alkohol i prochy. W latach 80. odniósł sukces za sukcesem („Była sobie zbrodnia”, „Ślady czerwieni”, „K-9”), starając się za wszelką cenę wyjść z cienia legendy Johna - sławnego lidera „Blues Brother”. Ostatnie wydarzenie świadczą jednak o złej kondycji psychicznej aktora.

Po spowodowaniu przez niego wypadku został pozwany do sądu. Zlekceważył znak z pierwszeństwem przejazdu. Jednak nie skończyło się na zwykłej awanturze z poszkodowanym. Doprowadzony do szpitala, rozwieszony aktor w finale kłótni wyjął pistolet i wymierzył broń w głowę przerażonej ofiary wypadku. Niezły przyjemniaczek! (k)

LEKARZ RADZI

Krwawienie z nosa

Nie zawsze krwawienie z nosa wynika z bagatelnych przyczyn, takich jak zadrapanie podczas niekulturalnego dębienia w nosie czy obecności ciała obcego. Może ono bowiem być objawem urazu głowy (złamania kości czaszki), uszkodzenia jamy nosowej środkami chemicznymi (kwasy, farby drukarskie itp.) czy obecności w niej zguzów nowotworów.

Najczęstszym miejscem krwawień nosowych jest tzw. miejsce Kiesselbacha, znajdujące się na przegrodzie nosa. Krwawienia z nosa bardzo często towarzyszą chorobom zakaźnym (grypa, odra, płońca, błonica), kiedy podczas wysokiej gorączki dochodzi do zasychania wydzielin w nosie, która odrywając się strupami uszkadza naczynia krwionośne. Dlatego też należy właściwie pielęgnować jamy nosowej poprzez delikatne jej wycmuchiwanie oraz stosowanie odpowiednich maści ochronnych i nawilżających.

Choroba nadcisnieniowa również bardzo często objawia się powtarzającymi się krwawieniami z nosa. Występują one u ludzi starszych najczęściej w nocy podczas snu. Poprzedzone bólami, zawrotami głowy oraz niepokojem. Krwawienia z nosa w nadcisnieniu są znacznie intensywniejsze, dlatego też wymagają interwencji lekarza.

Pierwsze kroki w opanowaniu krwawienia z nosa:

1. Wymuchiwanie nosa ze skrzepów krwi, które, przykrzywiają krwawicę, nie pozwala na jego zamknięcie.

NIEWŁAŚCIWA PIELEGNACJA RZĘS MOŻE SPOWODOWAĆ WYPADANIE WŁOSKÓW Z POWIEK

Czarujące oczy

Rzęsy pełnią funkcję ochronną dla oczu. Osłaniają je przed potem i kurzem. Są też nie bez znaczenia dla naszej urody. Piękne i długie są dumą każdej z nas. Podkreślają kształt oczu i nadają jawę wyrazu. Gdy jednak natura nie obdarzyła nas takimi rzęsami, jakie pragnęlibyśmy mieć, wtedy możemy je farbować henną lub przyciemniać tuszem.

Rzęsy mają cechy bardzo indywidualne. Mogą być rzadkie i gęste, długie i krótkie. Rynek kosmetyczny może zaspokoić potrzeby każdej klientki. Ważny jest nie tylko odpowiedni wybór tuszu, ale i też dobrego zmywacza. Jeśli kupujemy tusz wodoodporny, to konieczne zaopatrzyć się w dobry preparat zmywający go. W przeciwnym razie narazimy rzęsy na ciągienie i szarpanie podczas zmywania, co je bardzo osłabi. Odradzamy domagowanie lub poprawianie raz już w ciągu dnia pomalowanych tuszem oczu. Rzęsy takie będą sprawiły wrażenie obelbionych i ciężkich. Sprzyja to ich wykruszeniu się i łamaniu. Przed wysuszeniem jednak nie zapominajmy o zmyciu tuszu przed pójściem spać. Niewłaściwa pielęgnacja rzęs może spowodować wypadanie włosów z powiek. Przyczyną może być również złe odżywianie się. Organizm pozbawiony witamin czerpie potrzebne składniki z włosów. Niedobór

krzemu w organizmie powoduje m. in. wypadanie włosów. W ciągu miesiąca pewna ilość rzęs wypada, na ich miejsce wyrastają nowe. Niepokój wzbudzić może wypadanie ich kępami. Wtedy możemy wypróbować kurację olejkami rydocynowymi, który wzmacnia cebulki i przyspiesza odrost. Olejek powinien być ciepły, gdyż wtedy łatwiej daje się rozprowadzić. Nakładamy go przy pomocy umytej szpatełki do tuszu. Pod powiekę nakładamy ligninę i trzymamy ją aż do zmycia olejku. Olejek należy zmyć ciepłą wodą z minimalną ilością delikatnego mydła. Po takim zabiegu zimnym oczom, gdy położymy na nie umyte waciki nasączone kwasem borsynym lub esencją herbacianą. Kurację taką przeprowadzamy wieczorem przez kilka dni w miesiącu. Na rynku dostępne są również odżywki do rzęs. Można je stosować pod tusz lub niezaśnieć na niego. Zwykle mają one postać przezroczystego żelu, zawierają

proteiny i pantenol. Gdy mimo wielu starań nadal nie jesteśmy zadowolone z wyglądu naszych rzęs, możemy posłużyć się sztucznymi. Najlepiej dobrej jakości.

Technika nakładania sztucznych rzęs wymaga pewnej precyzji:

1. Najpierw odmierzamy odpowiednią długość równą długości oka.
2. Przyklejamy paseczek z rzęsami od środka oka ku wewnętrznemu kątkowi górnej powieki, dociskając pacyczkiem do nasady rzęs - następnie od środka do zewnątrz i nieco ku górze, aby optycznie „podnieść” oko lub je wydłużyć.
3. Czekamy, aż klej wyschnie, robimy kreskę eyelinerem lub kredką do powiek (to ukryje dołki klejone).
4. Na koniec tuszujemy rzęsy.

(L. F.)

TRZEBA BYĆ STANOWCZYM NAD NIM PIECZY

Dziecko destrukcyjne

Pęd do chwytania, dotykania, wspinania się, działania bywa u niektórych dzieci w wieku przedszkolnym tak duży, że zaplanować nad nim nie jest w stanie nawet najbliższe otoczenie.

Zdarzają się maluchy, które niszczą absolutnie wszystko, co napotykają na swojej drodze. Są do tego niegrzeczne w stosunku do swych opiekunów i rówieśników. Czasem wynika to z błędów wychowawczych, które popełniają

rodzice, lecz najczęściej źródła błędów należy szukać w charakterze dziecka, które nie potrafi panować nad swoimi impulsami. Dziecko takie nawiązuje „hiperaktywnym” czy też nadpobudliwym. Trzeba być bardzo stanowczym w sprawowaniu nad nim pieczy. Należy pomyśleć o stworzeniu ujęcia dla jego zdziwej niszczenia, aby mogła ona od czasu do czasu ulżyć rozładunkowi. Maluch taki powinien dużo przebywać (oczywiście pod kontrolą) na świeżym powietrzu. Nie należy kupować mu delikatnych, zbyt drogiej zabawek - ale takie, których „rozbrojenie” zajmie mu trochę czasu.

Z ostatnich badań nad dziećmi hiperaktywnymi wynika, że przyczyną ich nadpobudliwego zachowania mogą być substancje barwniki i dodatki smakowe zawarte w żywności. Rodzice powinni więc zasięgnąć w tej sprawie opinii kompetentnego lekarza lub specjalisty do spraw żywienia, który pomoże opracować im dietę dla dziecka. Dobrze też poszukać rozwiązania problemu zbył aktywnego dziecka w literaturze psychologicznej dotyczącej zachowań takich dzieci. (Z)

NIC NIE DZIEJE SIĘ BEZ PRZYCZYNY

»Zabójczy« oddech

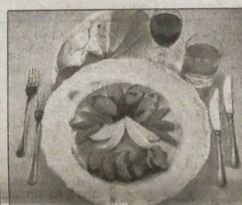
Zasłoń usta dłonią i chuchnij. W ten sposób możesz sprawdzić, czy twój oddech nie jest przyczyną dla otoczenia. Nikt ci o tym nie powie, bo nie wypadła.

Starożytni Grecy przestrzegali: nie całuj dziewczyny po przebudzeniu. To jest pora, gdy oddech każdego jest niezbyt przyjemny. Ale są osoby, które szorstką zęby najlepszymi pastami, chodzą do dentysty, żują miętową gumę, nie jedzą cebuli ani czosnku i... wszystko na nic. Ich wewnętrzny zapach jest nie do zniesienia.

Nic się nie dzieje bez przyczyny. Źródłem nieprzyjemnego oddechu może być jakieś schorzenie w jamie ustnej, nie zauważone przez stomatologa: zapalenie dziąseł, ropień zęba. Przyczyną może być też niewydolność nerek, a nawet zatorki lub płuca (infekcja). Nie zdajemy sobie sprawy, że witamina B-kompleks psuje oddech. Także dość popularne środki dwunastnicy, wywołujące - co dopiero niedawno wyszło na jaw - przez bakterie, mogą mieć fatalne skutki.

Najlepiej więc ustalić, czy nasza przypadłość nie jest wywołwana kłopotami z wymienionych schorzeń. Ale przecież palacze i osoby często zaglądnące do kieszki również mają nieswobodny oddech. Podobno najlepsze efekty przynosi zęski nacięty piętuszek, bądź zielonych listków mięty (ale skąd je wziąć w zimie?). (Herb)

SMACZNEGO

Półdzwiczki wieprzowe z jabłkiem

Składniki: 30 dag wieprzowej półdzwiczki, sól, pieprz, majeranek, kminek, 2 łyżki masła, 2 jabłka, 50 ml białego wytrawnego wina, cukier do smaku, marchewka, cukinia, buraczek.

Przyprawa: Półdzwiczki przyprawić solą, pieprzem, majerankiem i kminkiem, odstawić na 30 min. w chłodne miejsce. Obsmażyć na maśle, dodać starte jabłko, podlać białym winem i wodą, dusić, aż będą miękkie, wyjąć, pokroić w plastery. Sos przyprawić do smaku, odparować. Częstki drugiego jabłka obsmażyć na maśle z majerankiem i cukrem. Półdzwiczki ułożyć na gęstym sosie, udekorować. Danie dla dwóch osób. (k)

RADY

Wypróbowane, sprawdzone...

● Aby otrzymać galaretkę, nie do wszystkich mięs trzeba dodawać żelatynę spożywczą. Zastudzony wywar z nożek wieprzowych lub cielęcych, drobiu albo głów i ości ryby krzepnie bez dodatku żelatyny, gdyż ma dużo naturalnych substancji żelujących.

● Jeśli do majonezu dodamy trochę galarety i udekorujemy nim potrawę, utrzyma się długo nawet bez wstawienia do lodówki.

● Żelatyna łatwo się przypala, podgrzewając ją, trzeba stałe mieszać łyżką albo ogrzewać, wstawiając do garnka z wrzątkiem.

● Jeśli galaretka jest klarowna, należy dodawać do wywaru 2 białka jajek i razem przegotować.

● By wyjąć wystudzoną galaretkę z naczynia, najlepiej zanurzyć ją w momencie w gorącej wodzie. (P)

KRZYŻÓWKA KOMBINOWANA

Przypominamy naszym Czytelnikom, że krzyżówkę kombinowaną rozwiązujemy poziomo po prostu normalnie, zaś pionowo jak syntezę krzyżówek.

POZIOMO:

A. Produkt otrzymany z przetworzonego siarowca. B. „Stalowe serce” RC - wywiad lekarski. C. Występ solisty wypełniającego cały program muzyczny. D. Teren do święceń wojskowych - bandera, chorągiew. F. ROZWIĄZANIE DODATKOWE. H. Msza odprawiana w noc Bożego Narodzenia - amons, ogłoszenie w czasopiśmie. I. Słota, plucha. J. Kobieta przesadnie dokładna, drobniawka - mieszkanka Edynburga. K. Człowiek zajmujący się przenoszeniem ciężarów (na dworcach: numery, w portach: dokier).

PIONOWO:

AMADEO, ASTRAL, BAŁSAM, BIAŁASZ, ER-

RATA, GNANIE, KOMPOT, MAZGĄJ, OBLAWA, PARNAS, RATUSZ, RORATY, STOLIK, SUZUSKA, SZWARC, TAMPAM, TATUĄŻ, TRASAT, USŁUGA, ZACIEP - (taj)

Jeden spośród Czytelników, który przesyła pod adresem redakcji rozwiązanie dodatkowe krzyżówki kombinowanej, otrzyma nagrodę książkową. Ter-

min nadsyłania rozwiązań upływa z dniem 20 listopada br.

ROZWIĄZANIE KRZYŻÓWKI Z NR. 121 „GL” Z DNIA 18 PAŹDZIERNIKA

„Na żadnym zegarze nie znajdziesz wskazówek do życia”.

Nagrodę wylosowała Darina Legierska z Bystrzycy n. Olzą. Gratulujemy!

A	K	S	M	P	R	Z	E	R	O	B	T	G	S							
B	O	S	T	R	A	W	A	A	A	N	A	H	N	E	S	A				
C	H	O	Z	R	E	C	I	T	A	L	H	A	W							
D	P	O	L	I	G	O	N	I	U	S	S	T	A	N	D	A	R			
E	O	I	A	A	E	S	A	A	I	R										
F	T	A	K	T	J	E	S	T	R	O	Z	U	H	E	M	S	E	R	C	A
G	P	M	A	R	K	A	B	S	L	U	D	O	S							
H	P	A	S	T	E	R	K	A	E	L	I	N	B	E	R	A	T			
I	J	D	U	A	S	A	U	A	Z	A	U									
J	P	E	D	A	N	T	K	A	Y	G	S	Z	K	O	T	K	A			
K	D	Z	A	T	R	A	G	A	R	Y	A	Y	L							

Kolumnę przygotowała: WANDA KULA

Kronika rodzinna

W dniu 10 listopada obchodzi jubileusz 80-lecia urodzin pani ANNA LOTEROWA z Karwiny-Mizerowa. Z tej okazji wiankę najserdeczniejszych życzeń dobrego zdrowia, szczęścia i pogody życia składają córki Janka i Maryka z mężami, wnuk Zbyszek, wnuczki Halina i Grazyna z mężami oraz prawnuczka Lucyńska. C 54/219

„Żyj nam w zdrowiu, żyj nam w szczęściu i uśmiechu...” 10 listopada 1997 obchodzi swoje Abrahamowicz Kochana Zona, Mamusia, Babcia pani ALEKSANDRA CHMIELOWA z Dawkowa. Dużo zdrowia, szczęścia i błogosławieństwa Bożego z tej okazji życzy mąż, synowie Mirek, Bedzio i Józef, synowa Ivana oraz wnuki Petra, Natalia, Brecik i Józek. C 54/221

„Czas płynie, a smutek i żal pozostaje...” Dnia 13 listopada 1997 mija szósta rocznica śmierci śp. JÓZEFA KLUSA z Mostów k. Jabłonkowa nr 225. Wszystkich, którzy Go znali i zachowali w żywej pamięci, o chwile cichych wspomnień prosi Zona Aniela, syn Zdzisław z rodziną oraz córka. C 52/181

Serdecznie dziękujemy krewnym, przyjaciołom, kolegom, byłym współpracownikom, sąsiadom i znajomym za słowa współczucia, kwiaty, wieniec i liczny udział w pogrzebie naszego Drogiego śp. FERDYNANDA WELSZARA z Trzyci. Podziękowania składamy na ręce p. prim. MUDr. Stanisława Czudka z kolekcją lekarzy i pielęgniarek szpitala w Trzyciu-Podlesiu za poświęcenie, troskliwość i ofiarną opiekę podczas choroby naszego Drogiego Zmarłego. Zona i córka z rodziną. AD-164

Dnia 4. 11. 1997 minęła druga rocznica śmierci naszego Drogiego śp. inż. STANISŁAWA GALUSZKI z Cierlicka. O chwilę wspomnień prosi zona z rodziną. AD-163

SCENA POLSKA - CZ. CIĘZYNY: Gimpel Głupce (8, godz. 17.30)

ORLOWA - Wszczęświat: Piąty demet (8, 9, 10, godz. 17.45, 20.00). KARWINA - Reflex: Tylko wariaci się mieszają (8, 9, godz. 17.00, 20.00). Droga przez puszczy las (10, godz. 17.00, 20.00). Centrum: Tajny agent Jack T. (8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 30, 31, 32, 33, 34, 35, 36, 37, 38, 39, 40, 41, 42, 43, 44, 45, 46, 47, 48, 49, 50, 51, 52, 53, 54, 55, 56, 57, 58, 59, 60, 61, 62, 63, 64, 65, 66, 67, 68, 69, 70, 71, 72, 73, 74, 75, 76, 77, 78, 79, 80, 81, 82, 83, 84, 85, 86, 87, 88, 89, 90, 91, 92, 93, 94, 95, 96, 97, 98, 99, 100). Cz. CIĘŻYNY - Central: Lotnisko i Zubejda (9, godz. 14.00). Wnuczek i bogaty (10, godz. 15.30). Wnuczek i bogaty (8, 9, godz. 17.45, 20.00). Księżniczka łabędzi (8, 9, godz. 17.45, 20.00). Fortepian (10, godz. 17.45, 20.00). CZ. CIĘŻYNY - Central: Lotnisko i Zubejda (9, godz. 14.00). Wnuczek i bogaty (10, godz. 15.30). TRZYNICIE - Kosmos: Wiosenny ptak (8, 9, godz. 17.30). Barbarka (8, 9, godz. 20.00). Angielski pacjent (10, godz. 17.30). Urzekające piękności (10, godz. 20.00).

ORLOWA-LUTYŃA - MK PZKO zaprasza na koncert listopadowy z okazji jubileuszu założenia MK PZKO w sobotę 8. 11. o godz. 15.30 do sali teatralnej Domu Kultury w Orlewie. W programie występ chóru z Czechowice-Dziedzic, chór „Skotniczek” i zespół folklorystyczny „Skotniczek” z Orlewie-Lutyni.

LUTYŃA DOLNA - MK PZKO zaprasza na Akademię z okazji 50-lecia PZKO w sobotę 15. 11. o godz. 16.00 do domu Kultury w Lutyni Dolnej. W pro-

gramie wystąpi „Lutnia”, zespół taneczny „Ania”, chór mieszany „Słowik” z Olzy. Wystawa roboty ręcznych będzie czynna 15. 11. 16. 11. w godz. 9-16 w małej sali DK. SUCHA GÓRKA - Zarząd MK PZKO zaprasza na uroczyste zebranie jubileuszowe w sobotę 8. 11. o godz. 15.30 do sali Domu Robotniczego. BOGUMIN - Zarząd MK PZKO zaprasza na spotkanie jubileuszowe z okazji 50-lecia PZKO w niedzielę 9. 11. o godz. 15.00 do Domu PZKO. W programie - występ dzieci szkolnych, kapeli i solistek zespołu „Skotniczek” z Orlewie-Lutyni. loteria i wystawki.

KARWINA-ST. MIASTO - MK PZKO zaprasza na obchody 50-lecia PZKO w niedzielę 9. 11. o godz. 15.00 do Domu PZKO. W programie wystąpi zespół młodzieżowy „Anki” oraz „Amici Cantionis Antique”.

OLBRACHCICE - MK PZKO zaprasza na jesienne spotkanie i wystawę jubileuszową z okazji 50-lecia MK PZKO w sobotę 8. 11. o godz. 14.00 do Domu PZKO. Wystawa otwarta i w niedzielę od 9 do 18.

MOSTY k. JABŁONKOWA - MK PZKO zaprasza w sobotę 8. 11. o godz. 16.30 do Domu PZKO na koncert kameralny „Pięknego głosu”.

GUTY - Zarząd MK PZKO zaprasza w sobotę 8. 11. o godz. 15.00 do Domu PZKO na zebranie członkowskie z okazji MKOPK z nast. programem: wystawa i sprzedaż polskich książek, program kulturalny przedświąteczny, informacja z XVII-letniego Jubileuszu PZKO, zabawa towarzyska.

HAWIERZÓW-BŁĘDOWICE - Klub Kobiet i Klub Seniora zapraszają na spotkanie w środę 12. 11. o godz. 16.00 do Domu PZKO.

KARWINA-FRYSZTAT - MK PZKO zaprasza w sobotę 15. 11. o godz. 15.30 do Domu Przyjaciół w Karwinie-Frysztacie na uroczyste wieczór z okazji

50-lecia istnienia Kola. Wystąpią dzieci przedszkola i szkoły, chóry „Kalina” i „Hejnał-Echo”.

WĘDRZYŃA - MK PZKO zaprasza na uroczystą akademię z okazji 50-lecia Kola 15. 11. o godz. 15.00 do „Czytelni”. LIGOTKA KAMERALNA - MK PZKO zaprasza w niedzielę 16. 11. o godz. 15.00 do Domu PZKO na uroczystą akademię z okazji 50-lecia PZKO i 10-lecia otwarcia Domu PZKO.

KOLEJNE POSIEDZENIE KOMISJI SZKOLNEJ odbędzie się 10. 11. o godz. 15.30 w siedzibie Rady Polaków w Cz. Cieszyne.

ZESPÓŁ „PRZYJAŹŃ” zawiadamia, iż począwszy od poniedziałku 10. 11. 11. próby chóru odbywać się będą już od godz. 17.30 w Polskiej Szkole Podstawowej w Karwinie-Frysztacie.

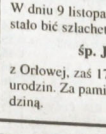
KARWINA - MK PZKO organizuje spotkanie koleżeńskie byłych i obecnych chórystów, tanecznicy i orkiestry ZPT „Górnik” w niedzielę 9. 11. w Domu PZKO Karwinia-Frysztat. Koszt 50 koron od osoby na miejscu.

DYREKCJA ORAZ MACIERZ SZKOLNA I PSP W TRZYNCU serdecznie zapraszają na Spotkanie Absolutnego rocz. wyc. 1946/47, 51/52, 56/57, 61/62, 66/67, 71/72, 76/77, 81/82, 86/87, 91/92, które odbędzie się w sobotę 15. 11. 1997 o godz. 16.00 w klasach, a od godz. 18.00 w Domu Robotniczym w Trzyciu.

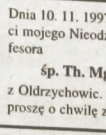
KUPIĘ MIESZKANIE w Czeskim Cieszynie 4 + 1 (opócz Sibicy). Tel. 069/6033209. B-217

Dnia 8. 11. 1997 mija 20. rocznica śmierci naszego Drogiego śp. KAROLA HUDECZKA z Karwiny. Z żalem i smutkiem w sercu wspominają syn, synowa i wnuki. C 54/218

W dniu 9 listopada upłyne 14 lat od chwili, kiedy przestało bić szlachetne serce mego Ojca śp. JÓZEFA SAGITARIUSA z Orlewie. Za 17 października minęła 80. rocznica Jego urodzin. Za pamięć i chwilę zdumienia dziękuję córka z rodziną. AD-162

Dnia 10. 11. 1997 mija pierwsza bolesna rocznica śmierci mego Nicodżałowanego Męza, emerytowanego profesora śp. Th. Mgr. Inż. KAROLA WOJNARA z Oldrzychowic. Wszystkich, którym był Zmarły bliski, proszę o chwilę zadumy. Zona. AD-158

„Czas płynie, lecz smutek i żal nigdy nie przemienia.” Dnia 9. 11. 1997 mija 2. rocznica śmierci naszego Drogiego śp. KAROLA SCHIMKE z Hawierzowa. O chwilę wspomnień prosiżona i syn z rodziną. C 52/180

Wyrazy najgłębszego współczucia z powodu zgonu Syna państwa MIRCE I FRANIOWI KALINOM a także Dziadkom z powodu zgonu wnuka składa cała rodzina Chlebików i Palowskich. C54/223

W głębokim smutku pogrzeżeni zawiadomieniami krewnych, przyjaciół i znajomych, że dnia 6. 11. 1997 zmarła w wieku 83 lat nasza Ukochana Matka, Babcia, Prababica, Tesciowa, Siostra, Szwagierka i Ciocia śp. ELŻBIETA STRUSIOWA zamieszkała w Karwinie-Raju. Pogrzeb Drogiego Zmarłego odbędzie się w poniedziałek 10. 11. 1997 o godz. 14.00 z kościoła rzymskokatolickiego w Kawrinie z 2. Kapłaniami na cmentarz. Zasmucona rodzina. C 54/225

SPORT • SPORT • SPORT • SPORT

Trwa dobra passa Hawierzowa

Spotkanie drużyn z silnej czwórki miało ważkie znaczenie dla układu czołwki tabeli ligi hokeja. Gospodarze w meczu o 2-3. miejsce zachowali miarę drużyny nie pokonanej na swej terytorii i wyprzedzili swego rywala, zaliczając go do największych kandydatów awansu, rewanżując mu się z nawiązką za porażkę 1:2 z pierwszego wzmiananego starcia nad Węłtawą.

HC HAWIERZÓW - KRALUPY 6:3 (2:2, 3:0, 1:1). Gospodarze rozpoczęli grę dynamicznie, lecz goście pod koniec 2. min. uzyskali dość przypadkowe prowadzenie z zaskakującym strzału Dopita nie wykorzystali sytuacji sam na sam... W 7. min. Socherek przy współpracy z Rozanem wyrwał na 1:1. W 9. min. sędzia Halkowicz nie uznał hawierzowskiego gola, dostrzegając grę na polu bramkowym. W 16. min. goście po raz drugi wyszli na prowadzenie (Dlabazka). Wyrównał w 19. min. Michałek, lecz uczynił to dopiero w 19. min. Michałszan (z pod. Pihiły). Bardzo dobrze w wykonaniu hawierzowian była II tercja, w której rozstrzygnęli oni losy meczu 3 bramkami: 28 - Siedlak

(as. Mikšan), 37 - Kunstat (Pietřík) i 39. min. - znów Socherek pięknym strzałem spoza niebieskiej linii (5:2). Okrzyki mełniodo Algow oraz Pěkník z Potocny. W III tercji goście zmienili bramkarza, lecz w 46. min. Kostelák po pięknej akcji z Philipem podwyższył na 6:2. Goście na 6 minut przed końcem zdobyli już tylko na skrógowanie wyniku (Ruchař), 3300 kibiców długo okrzykami cenne zwycięstwo gospodarzy. Najlepsi gracze: Siedlak - Břha (5) i 10. S. Karwina gra z tymi samymi rywalami w odwrotnej kolejności. - sam. Znojmo - Prokševič 7:2. Prokševič 1:4. Berou - Trebiz 7:0. Po 16. kol. 1. Znojmo 24, 2. Liberec (31), 3. Hawierzów (41) po 22. 4. Kráupy (21), 5. Brno (6), 19... 7. Chomutov (8) 18 pkt. itd. Druż: Chomutov - HCII. (Opr. EF)

Nasza oferta na weekend

PIŁKA RĘCZNA: HCB Karwina - Sanderford TIF (not.). Pierwsze spotkanie 2. rundy Pucharu Federacji (EHF) między - jutro o godz. 10.30 Wczelnej górnicy wykładali Xint Ateny (33:19 i 31:24), natomiast Sanderford w 1. rundzie „przeszedł” przez duński Ajax Kopenhaga (25:23 i 20:19). Norwegowie reprezentują twardy skandynawski styl gry. Mają w swych szeregach 4 reprezentantów kraju, w tym bramkarza Waflanda i najlepszego strzelca ligi norweskiej Havaaga. PIŁKA NOŻNA. II liga (przedostatnia kolejka) - dziś o godz. 10.15: Chudim - FC Karwina; dziś o godz. 14: Trzyńcie - Bohemians DWYZJA (ostatnia kol. jesienne) - dziś o 10.15: Bogumín - FC Karwina B. Jutro o 14.00: M. Albrechtice - B. Olbrachcice i Bystrzyca - Kroměřovice. HOKEJ. I LIGA - dziś o 17.30: Chomutov - Hawierzów (poprzednio 1:4). II LIGA - dziś: Hradec Kr. - Karwina. Jutro o 17: Orlova - Szumperk. MISTRZ REGIONU I KLASY: Rožnov - HC Trzyńcie (jutro o 17). MR II

KL: HD Bogumín - HC F-M B (dziś o 9). -sn. O KOSZYKÓWKA. Mecz 17czny: SJ Cz. Cieszyń - Szumperk (dziś o godz. 17.30 w hali sportowej Polskiego Gimnazjum) i Opawa B (jutro o 10). S. Karwina gra z tymi samymi rywalami w odwrotnej kolejności. - sam. ZAPASNIKI HT Trzyńcie walczą dziś i jutro o I ligowe punkty w Hřtzie i Hradcu Kr.; ciężarów Hawierzowa, Bogumína i Trzyńca - w ostatniej 3. rundzie I ligi w Sokolowie; sztafeta Stonawy grai wczoraj w Pradelskiej, zaś dziś walczą w Cz. Trzebovej. id. O ŚLIZGAWKA. KARWINA: sobota godz. 15:20-17:00 i 17:20-19:00; niedziela 14:00-15:40. HAWIERZÓW: sobota 15:45-17:25; niedziela 14:00-15:40. CZ. CIESZYŃ (zależnie od pogody): sobota 14-16 i 18-20 (dydaktyka); niedziela 10-12 i 14-16. BOGUMIN (zależnie od pogody): sobota i niedziela godz. 14:30-16:10 i 17:00-18:40 (dydaktyka). ORLOWA: sobota 15:00-17:30; poniedziałek godz. 8:30-12:00 i 17:15-18:45; wtorek 8:30-12:00. (f)

Start szachistów

PREMIERA W MORAWSKO-SŁĄSKIEJ LIDZIE SZACHOWEJ! B. Brno - Univ. Brno 1:0:6:5. VOKD Poruba - HT Trzyńcie 3:5 (partie wygrali: Maszycka z Rosji, Jankovics i Zalyzstan, zremisowali: Hasangint z Rosji, Lerch, M. Babola i Kupka); SK Bmo 6:4 - Z Brno 5:3 i St. Miesto k. Uh. Hradczana - Slavia Hawierzów 5:3 (wygrali Hranek i Polak Misuga, zremisowali Mitran i Langner). Mecz Hawricze - Jaki Karwina i Gryčov - Trzebiz odroczone. Dziś i jutro w Trzyciu i Karwinie kolejne spotkania o punkty. DWYJAZA (północ): Brunal - WF B. MA 0:5:7:5. B. Hawierzów B. - Jeseník 2:5:5:5. NH Ostrava B. - Szumperk 5:3. Slavia Orlova B. - Hawierzów A 4:5:3:5. Wb C 1:0:3:5:4:5. Rymarzów - SJ FU Poruba odroczone. (PB)

W PIERWSZYCH DNIACH szermierzycy M w Gdańsku zdobyli Polacy 3 medale indywidualne. Mistrzowie Europy - w florcie został Adam Krzesiński, pokonując w ćwierćfinale Hiszpana Garcie, w półfinale Ludwiga (Austria), zaś w finale - po fantastycznej walce - aktualnego mistrza świata Siergieja Golubnickiego (Ukr.) 15:10. Brązowe medale w szpadzie wywalczyli: Monika Maciejewska-Bard (w półfinale uległa późniejszej triumfatorce - lidko Mienze w Węgr 14:15, aczkolwiek jeszcze na 20 sekund przed końcem prowadziła 14:12) oraz Bartłomiej Kurkowski (z Gwincji), który w półfinale uległ późniejszemu mistrzowi komentemu, Węgowi Gaborowi Boczkó 13:15.

POD ZNAKIEM PIŁKI

SPARRING: KS Dziećmorowice - K. Opawa 1:2 (1:1). Honorowa partycja przedrocznika mistrzostw SZF z 10. drużyna ligi piłkarskiej. Elektrycy rozegrali bardzo dobry mecz i uzyskali pochlebne opinie. Bramki: 4 min. - Orlel (ostrem strzałem z 5 m obok słupka) 1:1. 28. - Noga (po głębie obrony Kauzku) 1:1. 60. - Tabálek (wzrost na rzucie rynnou) 1:0. 1:2. Widzów 300. Grano 2x40 minut z 5-minutową przerwą. (k) PUCHAR SŁĄSKA na szczeblu powiatu F-M zdobyli trampkarze KS Bruzperk, którzy po zwycięstwie 2:1 ze Spartakiem w Jabłonkowie wygrali w identycznym stosunku również rewanż u siebie. (j) NA TRZYŃCIE MECZE II-ligowe zdyskwalifikowany został piłkarz FC Karwina - Sourada, zaś na I spotkanie - Chvěja i Chýlek z Trzyca. (f)

Kolarski puchar '97 na mecie

18 różnych zwycięzcy kolarskich składano się na tegoroczny jubileuszową 40. edycję powiatowego pucharu (OPS) cyklistów Karwinięczy: 9 szosowych, 7 kryterium i po jednym na czas oraz pod górę. Do łącznej klasyfikacji zaliczono każdemu 14 najlepszych lokat.

Kadetki: 1. Sylwia Prudel 22 pkt., 2. M. Doležal 17, juniorki: 1. Katerina Pešek (wszystkie Gracia Tercia Orlova); kobiety: 1. Maria Hostalova (B. Hawierzów) 28 pkt., 2. S. Wagnerowa 24, 3. R. Novotná (D. GH Tr.) 22, 4. M. Kubikova (KS Šarafa Bogumín) 20 itd. Młodzicy młodzi: 1. Stanislav Stempak (B. Haw.) 37, 2. Šel 30, 3. J. Toman (ob. HD Bog.) 13 itd.; starsi: 1. David Stempak 79, 2. P. Komárek (ob. B. Haw.) 76, 3. D. Bečák 48, 4. J. Valach (ob. HDB) 44. Kadeci: 1. Michal Vach 82, 2. T. Knapěk 81, 3. P. Polak (wsk. HDB) 72, 4. A. Fritz (CK PESCO Fietwald) 71 pkt. itd. Juniory: 1. Václav Prucek 24, 2. P. Toman (ob. HD) 20, 3. R. Stouček (B. Haw.) 11 itd. Weterani: 1. Tomáš Blázek 20, 2. M. Sávka, 3. P. Hudeček (wszyscy S. Bog.) po 9 pkt. Mężczyźni - elita: 1. Radek Bláhu (HD Bog.) 51, 2.

AKAGROYD 45. SPORTKI: III - 17 120 Kč (36), IV - 587 Kč (2098), V - 66 Kč (40 070). II LOSOWANIE: III - 143 815 Kč (3), III - 12 840 Kč (48), IV - 385 Kč (3199), V - 48 Kč (54 693). SZANSAN: III - 100 000 Kč (3), III - 10 000 Kč (14), IV - 1000 Kč (96), V - 100 Kč (1058).

GŁOS LUDU

Gazeta Polaków w Republice Czeskiej. W wydawnictwie „Olza”, ul. Hlavní 3, Cz. Cieszyń, wydaje Rada Polaków w RC przy wsparciu finansowym Rządu RC. Redaguje kolegium: Redaktor naczelny: Władysław Bilko; zastępcy red. red.: Helena Bittmar, Bogusław Krzyżanek. Adres redakcji: 709 29 Ostrawa, P.O. Box 29, Noviniřská 3, telefon: 6607/111, sekretariat: 6607/252, dział łączności z czytelnikami 6607/249, dział sportowy 6607/258, redaktorzy 6607/242, 6607/256; faks: 6607/252. Adres korespondentów: redakcja, ul. Hlavní 3, Cz. Cieszyń, 709 29 Ostrawa, P.O. Box 29, Noviniřská 3, telefon: 6607/111, sekretariat: 6607/252, dział łączności z czytelnikami 6607/249, dział sportowy 6607/258, redaktorzy 6607/242, 6607/256; faks: 6607/252. Adres korespondentów: redakcja, ul. Hlavní 3, Cz. Cieszyń, 709 29 Ostrawa, P.O. Box 29, Noviniřská 3, telefon: 6607/111, sekretariat: 6607/252, dział łączności z czytelnikami 6607/249, dział sportowy 6607/258, redaktorzy 6607/242, 6607/256; faks: 6607/252. Adres korespondentów: redakcja, ul. Hlavní 3, Cz. Cieszyń, 709 29 Ostrawa, P.O. Box 29, Noviniřská 3, telefon: 6607/111, sekretariat: 6607/252, dział łączności z czytelnikami 6607/249, dział sportowy 6607/258, redaktorzy 6607/242, 6607/256; faks: 6607/252. Adres korespondentów: redakcja, ul. Hlavní 3, Cz. Cieszyń, 709 29 Ostrawa, P.O. Box 29, Noviniřská 3, telefon: 6607/111, sekretariat: 6607/252, dział łączności z czytelnikami 6607/249, dział sportowy 6607/258, redaktorzy 6607/242, 6607/256; faks: 6607/252. Adres korespondentów: redakcja, ul. Hlavní 3, Cz. Cieszyń, 709 29 Ostrawa, P.O. Box 29, Noviniřská 3, telefon: 6607/111, sekretariat: 6607/252, dział łączności z czytelnikami 6607/249, dział sportowy 6607/258, redaktorzy 6607/242, 6607/256; faks: 6607/252. Adres korespondentów: redakcja, ul. Hlavní 3, Cz. Cieszyń, 709 29 Ostrawa, P.O. Box 29, Noviniřská 3, telefon: 6607/111, sekretariat: 6607/252, dział łączności z czytelnikami 6607/249, dział sportowy 6607/258, redaktorzy 6607/242, 6607/256; faks: 6607/252. Adres korespondentów: redakcja, ul. Hlavní 3, Cz. Cieszyń, 709 29 Ostrawa, P.O. Box 29, Noviniřská 3, telefon: 6607/111, sekretariat: 6607/252, dział łączności z czytelnikami 6607/249, dział sportowy 6607/258, redaktorzy 6607/242, 6607/256; faks: 6607/252. Adres korespondentów: redakcja, ul. Hlavní 3, Cz. Cieszyń, 709 29 Ostrawa, P.O. Box 29, Noviniřská 3, telefon: 6607/111, sekretariat: 6607/252, dział łączności z czytelnikami 6607/249, dział sportowy 6607/258, redaktorzy 6607/242, 6607/256; faks: 6607/252. Adres korespondentów: redakcja, ul. Hlavní 3, Cz. Cieszyń, 709 29 Ostrawa, P.O. Box 29, Noviniřská 3, telefon: 6607/111, sekretariat: 6607/252, dział łączności z czytelnikami 6607/249, dział sportowy 6607/258, redaktorzy 6607/242, 6607/256; faks: 6607/252. Adres korespondentów: redakcja, ul. Hlavní 3, Cz. Cieszyń, 709 29 Ostrawa, P.O. Box 29, Noviniřská 3, telefon: 6607/111, sekretariat: 6607/252, dział łączności z czytelnikami 6607/249, dział sportowy 6607/258, redaktorzy 6607/242, 6607/256; faks: 6607/252. Adres korespondentów: redakcja, ul. Hlavní 3, Cz. Cieszyń, 709 29 Ostrawa, P.O. Box 29, Noviniřská 3, telefon: 6607/111, sekretariat: 6607/252, dział łączności z czytelnikami 6607/249, dział sportowy 6607/258, redaktorzy 6607/242, 6607/256; faks: 6607/252. Adres korespondentów: redakcja, ul. Hlavní 3, Cz. Cieszyń, 709 29 Ostrawa, P.O. Box 29, Noviniřská 3, telefon: 6607/111, sekretariat: 6607/252, dział łączności z czytelnikami 6607/249, dział sportowy 6607/258, redaktorzy 6607/242, 6607/256; faks: 6607/252. Adres korespondentów: redakcja, ul. Hlavní 3, Cz. Cieszyń, 709 29 Ostrawa, P.O. Box 29, Noviniřská 3, telefon: 6607/111, sekretariat: 6607/252, dział łączności z czytelnikami 6607/249, dział sportowy 6607/258, redaktorzy 6607/242, 6607/256; faks: 6607/252. Adres korespondentów: redakcja, ul. Hlavní 3, Cz. Cieszyń, 709 29 Ostrawa, P.O. Box 29, Noviniřská 3, telefon: 6607/111, sekretariat: 6607/252, dział łączności z czytelnikami 6607/249, dział sportowy 6607/258, redaktorzy 6607/242, 6607/256; faks: 6607/252. Adres korespondentów: redakcja, ul. Hlavní 3, Cz. Cieszyń, 709 29 Ostrawa, P.O. Box 29, Noviniřská 3, telefon: 6607/111, sekretariat: 6607/252, dział łączności z czytelnikami 6607/249, dział sportowy 6607/258, redaktorzy 6607/242, 6607/256; faks: 6607/252. Adres korespondentów: redakcja, ul. Hlavní 3, Cz. Cieszyń, 709 29 Ostrawa, P.O. Box 29, Noviniřská 3, telefon: 6607/111, sekretariat: 6607/252, dział łączności z czytelnikami 6607/249, dział sportowy 6607/258, redaktorzy 6607/242, 6607/256; faks: 6607/252. Adres korespondentów: redakcja, ul. Hlavní 3, Cz. Cieszyń, 709 29 Ostrawa, P.O. Box 29, Noviniřská 3, telefon: 6607/111, sekretariat: 6607/252, dział łączności z czytelnikami 6607/249, dział sportowy 6607/258, redaktorzy 6607/242, 6607/256; faks: 6607/252. Adres korespondentów: redakcja, ul. Hlavní 3, Cz. Cieszyń, 709 29 Ostrawa, P.O. Box 29, Noviniřská 3, telefon: 6607/111, sekretariat: 6607/252, dział łączności z czytelnikami 6607/249, dział sportowy 6607/258, redaktorzy 6607/242, 6607/256; faks: 6607/252. Adres korespondentów: redakcja, ul. Hlavní 3, Cz. Cieszyń, 709 29 Ostrawa, P.O. Box 29, Noviniřská 3, telefon: 6607/111, sekretariat: 6607/252, dział łączności z czytelnikami 6607/249, dział sportowy 6607/258, redaktorzy 6607/242, 6607/256; faks: 6607/252. Adres korespondentów: redakcja, ul. Hlavní 3, Cz. Cieszyń, 709 29 Ostrawa, P.O. Box 29, Noviniřská 3, telefon: 6607/111, sekretariat: 6607/252, dział łączności z czytelnikami 6607/249, dział sportowy 6607/258, redaktorzy 6607/242, 6607/256; faks: 6607/252. Adres korespondentów: redakcja, ul. Hlavní 3, Cz. Cieszyń, 709 29 Ostrawa, P.O. Box 29, Noviniřská 3, telefon: 6607/111, sekretariat: 6607/252, dział łączności z czytelnikami 6607/249, dział sportowy 6607/258, redaktorzy 6607/242, 6607/256; faks: 6607/252. Adres korespondentów: redakcja, ul. Hlavní 3, Cz. Cieszyń, 709 29 Ostrawa, P.O. Box 29, Noviniřská 3, telefon: 6607/111, sekretariat: 6607/252, dział łączności z czytelnikami 6607/249, dział sportowy 6607/258, redaktorzy 6607/242, 6607/256; faks: 6607/252. Adres korespondentów: redakcja, ul. Hlavní 3, Cz. Cieszyń, 709 29 Ostrawa, P.O. Box 29, Noviniřská 3, telefon: 6607/111, sekretariat: 6607/252, dział łączności z czytelnikami 6607/249, dział sportowy 6607/258, redaktorzy 6607/242, 6607/256; faks: 6607/252. Adres korespondentów: redakcja, ul. Hlavní 3, Cz. Cieszyń, 709 29 Ostrawa, P.O. Box 29, Noviniřská 3, telefon: 6607/111, sekretariat: 6607/252, dział łączności z czytelnikami 6607/249, dział sportowy 6607/258, redaktorzy 6607/242, 6607/256; faks: 6607/252. Adres korespondentów: redakcja, ul. Hlavní 3, Cz. Cieszyń, 709 29 Ostrawa, P.O. Box 29, Noviniřská 3, telefon: 6607/111, sekretariat: 6607/252, dział łączności z czytelnikami 6607/249, dział sportowy 6607/258, redaktorzy 6607/242, 6607/256; faks: 6607/252. Adres korespondentów: redakcja, ul. Hlavní 3, Cz. Cieszyń, 709 29 Ostrawa, P.O. Box 29, Noviniřská 3, telefon: 6607/111, sekretariat: 6607/252, dział łączności z czytelnikami 6607/249, dział sportowy 6607/258, redaktorzy 6607/242, 6607/256; faks: 6607/252. Adres korespondentów: redakcja, ul. Hlavní 3, Cz. Cieszyń, 7

CZESKI PROGRAM TELEWIZYJNY

SOBOTA 8 LISTOPADA

- TC 1:**
- 5.00 Magazyn rolniczy
- 5.30 Klub Seniora
- 5.50 O zdrowiu
- 6.05 Przewidy obywatelski
- 6.20 Auto-moto rewia
- 7.00 21
- 7.30 Scenarium, otwórz się!
- 8.00 Poranek
- 8.05 Niechaj świat zawiąże mali
- 8.15 Wiadomości ze świata
- 8.25 Urywka kamery
- 8.30 Hip, hop, hop (dla dzieci)
- 9.05 Pomagamy sobie
- 9.15 Wiryżony
- 9.40 Labyrinth
- 10.00 Wiadomości
- 10.05 Rekorder i ciekawostki
- 10.15 Młodzież (tępy muzyczny)
- 10.35 Auto-moto rewia
- 10.55 Animals
- 11.00 Nowe książki
- 12.00 Wiadomości
- 12.05 Prose wycieczki
- 12.30 O zdrowiu (mag.)
- 12.45 Przewidy obywatelski
- 13.05 Auto-moto rewia
- 13.35 Znowu „Na Włochów”
- 14.15 Magazyn rolniczy
- 14.35 TC w przyszłym tygodniu
- 14.40 „Silvanose” (film dok.)
- 15.10 „Odyseja Coustacur” (film dok.)
- 16.00 „Dwaga do skoczka” (film dok.)
- 16.30 „Gorazka w El Pao” (film franc.-meksykański)
- 17.55 Prognoza pogody
- 18.00 Wiadomości
- 18.05 Nad listami telewidzów
- 18.15 Humor Miłady Żelkowskiej
- 18.55 Wzrocznom na ekranie
- 19.00 Wzrocznom
- 19.07 Sześciolatek dziecięcy
- 19.15 Wydarzenia, pogoda
- 19.45 Bramki, punkty, sekundy
- 20.00 Kochamy się (koncert)
- 21.00 Wiadomości
- 21.30 „Mojażer” (film bryt.)
- 23.45 „Pocami do nieba” (film USA)
- 1.15 „Fajerwerk i Aspen” (film czes.)
- 3.00 „Star Trek: Nowa generacja” (s.)
- 4.35 Ok 2p.
- TC 2:**
- 7.00 Euronews
- 7.30 Report
- 8.00 TV Śmieć się
- 9.55 „Śliczka na pięć głosów” (dok.)
- 10.55 „Światowa moda w Pradze” (dok.)
- 11.20 TV Klub Nieszyjących
- 11.50 Ego
- 12.05 Jak się żyje męczycyznom na rano wariacjach kółkach” (dok.)

12.25 Wzdłuż i wzerem...

- 12.50 Ok pop
- 13.15 „Tato, zaróżasz się o szczenia-ka” (kom. czeska)
- 13.40 „Wama swalaja” (s.)
- 14.55 Karjala Cup. RC - Finlandia (ho-kej na lodzie)
- 17.35 TC w przyszłym tygodniu
- 17.40 Klub Muzyczny
- 18.15 Studio reporterów
- 18.40 „Dzieście wieków architektury” (s. dok.)
- 18.55 To najlepiej z... (s.)
- 19.15 Per Rybi - wirtuoz skrzypcowy
- 19.40 Lapidarium
- 19.55 Wzrocznom na ekranie
- 20.00 „Mama powiedziała, że nie po- winnam” (teatr)
- 21.50 „Wielkie rozdzielne sztuki wło- skiej” (dok.)
- 22.30 „Albert Schweitzer: światło i cie- nie” (portret)
- 23.30 „Na Kłoboczkę” (rock)
- 0.10 Koncert nocny (W.A. Mozart, J.V.H. Vohřek)
- 1.10 Wiadomości TVS.

NOVA:

- 7.30 „Spiedman” (s. anim.)
- 8.00 Cudowny świat Walta Disneya, 8.45 „Tryjczyzna” (kom. czeska)
- 9.00 „Wzrocznom” (s.)
- 11.10 „Słoneczny parostół IV” (s.)
- 12.00 Dzwonienie do dyrektora
- 12.30 „Kraj tygrysów” (dok.)
- 13.25 Pro- jaw, 14.15 Twierdza Boyk, 15.20 „Czarodziejki” (film USA), 16.45 „Re- negat” (s.), 17.35 Randa i cienie, 18.30 „Słoneczny parostół VII” (s.)
- 19.20 Prognoza pogody, 19.30 DTV, 19.50 Wiadomości sportowe, 20.00 „Gorące strazy II” (film USA), 21.40 Właśnie dziś, 21.45 „Fajchowiec” (film USA), 23.45 „Śmieć za miłość” (erot. film USA), 1.20 Gillette World Sport Special.

PRIMA:

- 8.00 „Przygody małego byczka” (s.)
- 8.25 „Daktan” (s.), 9.15 Prima S.O.S., 10.50 „Sprawy ojca Dowlinga” (s.)
- 11.40 „Sila rudoj” (s.), 12.30 „Dwaga w podróży” (kom. USA), 14.20 Show konkursy CIAF, Hradek Kralowice, 14.35 Magazyn motoryzacyjny, 14.55 „Kondy- tor” (dok.), 15.50 „Holownik Myklosi- mi” (film anim.), 16.00 „Motoryzacyjna namiętność” (film anim.), 16.05 „Polly” (film USA), 17.35 „Sprawy brata Cadila- ra” (s.), 18.55 Pogoda, 19.00 DTV, 19.15 Świat ’97, 19.30 „Maska” (s.)
- 19.21 „Samota ghebelca” (s.)
- 19.21 „2045 Nibi nie jest doskonały (pr. rozryw.)”, 21.35 Zio (show), 21.55 Wła- dnicy, 22.00 „Poltergeist” (s.), 22.45 Prawdziwa naga prawda (erot. skryta kamery), 23.40 „Sylwetka” (film USA)

NIEDZIELA 9 LISTOPADA

- TC 1:**
- 5.00 Poszukiwanie zagubionego czasu
- 5.20 Humor Miłady Żelkowskiej
- 6.05 Salon morawsko-słaski
- 6.35 Salon czeski
- 7.05 Nowe książki
- 7.20 „Królak Byk i przyjaciele” (s.)
- 7.40 Z wizyta w ZOO
- 7.45 „Jubeł” niedziela (dla dzieci)
- 10.00 Wiadomości
- 10.05 Obiektyw
- 10.35 „Ucieczka ze złotego kraju” (s.)
- 11.40 Kalendarium
- 11.50 Czasosłowski tydzień filmowy
- 12.00 Debata
- 13.00 Wszystko o działale i ogrodnie
- 13.35 „Diabelskie sztuczki wiodnika” (bajka)
- 14.30 Słownik domowy
- 14.35 Magazyn chrześcijański
- 15.15 Nad listami telewidzów
- 15.35 „Ania czeska
- 15.45 „Kolo” (film czeski)
- 17.05 Piramida (teleturniej)
- 17.55 Poszukiwanie zagubionego czasu
- 17.55 Słownik słownictwa
- 18.00 Wiadomości
- 18.05 Prognoza pogody
- 18.20 Aktualności z kraju i ze świata
- 18.35 „All IV” (s.)
- 19.00 Wiryżony
- 19.07 Sześciolatek dziecięcy
- 19.15 Wydarzenia, pogoda
- 19.40 Bramki, punkty, sekundy
- 19.55 Sporta
- 20.00 Właśnie dziś 100 (teleturniej)
- 20.15 Wydarzyło się... (publ.)
- 20.55 „Zjawiska towarzyszące” (s.)
- 21.50 Jak się żyje na granicy śląsko- polskiej” (dok.)
- 22.05 Wiadomości
- 22.10 Niedziela sportowa
- 22.45 Hokejowy weekend
- 23.00 Aktualności z kraju i ze świata
- 23.15 „Johnny Bogo” (s.)
- 23.55 Wiadomości
- 24.00 Trochę szafrań z archiwum TV, 1.15 „Ściśle tajne” (kom. USA)
- 2.45 XIX Międzynarodowy Festiwal Jazzowy Praga 1991
- 3.20 „Troj” (film USA)
- TC 2:**
- 7.00 Euronews
- 8.00 Modlitwa, książka i pieśń” (dok.)
- 8.55 TC w przyszłym tygodniu
- 9.00 Poranek niedzieli
- 9.55 Lapidarium
- 10.10 To najlepiej z... (s.)
- 10.30 Za drzwiami jest A.G.
- 11.00 Klub Nietoperz
- 12.00 Dlaczego nie mamy się bawić, kiedy nam Pan Bóg dał archiwum

12.55 Karjala Cup. RC - Rosja (hokej na lodzie)

- 15.30 Życie i miłości Oscara Wilde’a (portret)
- 16.35 TC w przyszłym tygodniu
- 16.40 „Kolek” (film USA)
- 17.00 „Mała to także kwiaty” (film USA)
- 18.30 MŚ w kulturystyce
- 19.30 „Zamach na pierwszego męża sta- now” (film dok.)
- 19.55 Wzrocznom na ekranie
- 20.00 Biblioteka Elhada (publ.)
- 21.00 21
- 21.30 „Dzieście wieków architektury” (s. dok.)
- 21.45 „Skarby świata” (dok.)
- 22.00 „Dzień szarańczy” (film USA)
- 0.15 C. Frank: Symfonia d-moll
- 0.55 Debata
- 1.55 21.

NOVA:

- 7.30 „Star Trek” (s.)
- 8.00 Cudowny świat Walta Disneya, 8.45 „Pepek marnar” (s. anim. czeska)
- 9.00 „Wzrocznom” (s.)
- 9.30 „Smurfy” (s.)
- 10.00 „AS (lista przebiegów), 11.05 „Ratownicy” (s.)
- 12.00 „Słefania II” (s.)
- 13.00 7 cykli Siedem dni, 14.00 „Kleopatra” (film USA, 27), 16.15 „Senfidel” (s.), 16.40 „Kierunek poludnie” (s.)
- 17.25 „Melrose Place IV” (s.)
- 18.30 „Beverly Hills 90210” (s.)
- 19.20 Prognoza pogody, 19.30 DTV, 19.50 Wiadomości sportowe, 20.00 „Fidelita- ra” (film USA), 22.15 Właśnie dziś, 22.20 Magazyn piłkarski, 22.35 „Haj- fasy, psychiatria sudary” (s.), 0.25 „Zmieszany do zabijania” (thriller USA), 1.55 Gillette World Sport Special.

PRIMA:

- 8.00 „Przygody małego byczka” (s.)
- 8.25 „Tajemnicza wyspa” (s.), 9.15 „Wzrocznom pła Pluton” (film anim.)
- 9.20 „Jak gra się w golfa” (film anim.)
- 9.25 „Kudłaty superdżok” (kom. USA)
- 11.00 „Sierdzierzy w akcji” (s. dok.)
- 11.45 „Planeta życia” (s. dok.), 12.35 „Grek Zorba” (film USA), 15.00 Kółka- tający sportowcy, 15.30 „Królestwo dzicy” (s. dok.), 15.55 „Fajalne nocce” (film USA), 17.30 „Śródnie morze” (s.), 18.15 10 o odpowiednio, 19.00 DTV, 19.15 Prognoza pogody, 19.30 DTV, 19.50 Wydarzenia, pogoda, 19.55 Właśnie dziś, 20.00 „Buduj i czerpieć” (kom. czeska), 21.40 Wiadomości, 21.45 „Cotton Club” (film USA), 23.50 Zio (show), 1.00 „Dojść prawdy” (film USA)

PONIEDZIALEK 10 LISTOPADA

- TC 1:**
- 5.00 Poranek niedzieli
- 6.00 Studio 6
- 14.30 Nowi (lista przebiegów)
- 15.00 Familiada (teleturniej)
- 16.45 Pacific Blue” (s.), 17.40 „Nowe przygody Robina Hooda” (s.), 18.35 Dzwonienie wspaniałych” (s.), 19.50 Anatomia sukcesu, 19.55 „Herkules” (s.), 20.50 Losowanie Lotto, 21.00 „Pewnego razu w Ameryce” (film USA), 22.55 Wyniki Lotto, 23.10 Na każdy temat, 0.15 Ma- gazyn sportowy, 2.45 Muzyka.

PONIEDZIALEK 10 LISTOPADA

- PROGRAM 1:**
- 7.00 Program dnia
- 7.05 Nias przyjaciele (pr. dok.)
- 7.40 „Dojść aniola” (s.)
- 16.50 Jazda polska (konkurs hist.)
- 17.00 Telexpress
- 17.25 „Klan” (telenowela)
- 17.50 Jazda polska (konkurs hist.)
- 17.55 „Trzeci bium - przetrwana wy- prawą” (film dok.)
- 18.50 Jazda polska (konkurs hist.)
- 19.00 Wiryżony
- 19.30 Wiadomości
- 19.55 Rozwiązanie konkursu „Jazda polska”
- 20.00 Opole ’97 (piosenki A. Osińskiej)
- 22.45 „Zawiedziony kochanek Europy” (film dok. I)
- 23.30 Wiadomości
- 23.45 „Gorące gody” (film ang.-fr.)
- 2.00 Jeden powód, by żyć i umrzeć” (w. spaghetti western)
- PROGRAM 2:**
- 7.00 Followe nuty
- 7.40 „Herkules” (film anim.)
- 8.30 Programy lokalne
- 9.30 Powitanie
- 9.35 Gwiazdy tamych lat: M. Wojnicki
- 10.10 „Przygody Animków” (s. anim.)
- 11.30 „Te wspaniałe psy” (film przyrod.)
- 12.20 „Rekin z Bora Bora” (film USA)
- 14.00 „Powrót z wawozem” (trp.)
- 14.25 Auto (magazyn motoryzacyjny)
- 15.55 Kolo fortuny (teleturniej)
- 16.25 „Sól ziemi czarnej” (film polski)
- 17.05 „Ostani dzień Diany” (film dok.)
- 18.00 Panorama
- 18.10 Programy lokalne

18.30 21”

- 9.00 Wiadomości
- 9.05 Scenarium, otwórz się!
- 9.35 „Królak Byk i przyjaciele” (s.)
- 9.55 Słownik domowy
- 10.00 „Morderce wapiłowici” (film czeski)
- 11.25 Antena
- 12.00 Wiadomości
- 12.05 Poszukiwanie zagubionego czasu
- 12.25 Humor Miłady Żelkowskiej
- 13.05 Kalendarium
- 13.15 Obiektyw
- 13.45 Nad listami telewidzów
- 13.55 TV Klub Nieszyjących
- 14.00 Zdróżka (mag.)
- 14.40 Magazyn rolniczy
- 15.05 Prose wycieczki (mag.)
- 15.50 Piramida (teleturniej)
- 16.00 Wiadomości
- 16.05 Studio Oaza
- 16.55 Kłocki (dla dzieci)
- 17.05 Piękna (dla dzieci)
- 17.55 Prognoza pogody
- 18.00 Report
- 18.10 „Zagrożona przyroda” (s. dok.)
- 18.40 Trzymaj się! (pr. ekologiczny)
- 19.00 Wiryżony
- 19.07 Sześciolatek dziecięcy
- 19.15 Wydarzenia, pogoda
- 19.45 Bramki, punkty, sekundy
- 20.00 „Życie na zamku” (s.)
- 21.00 „Okna wstęchniata na oścież” (s. dok.)
- 21.30 Do oporu (publ.)
- 22.05 Wiadomości
- 22.20 Z „Teatrujdo w wieża”
- 23.20 Trzymaj się! (pr. ekol.)
- 23.40 Auto-moto rewia
- 10.10 Wiadomości
- 0.15 „Ludzie walczyli partury” (s. dok.)
- 1.05 „Nocna linia telefoniczna II” (s.)
- 2.10 Echa sportowe
- 3.15 Antena
- 3.45 Uniwersytet TV
- 4.30 Teleskop
- 4.40 „Europa w walce z rakim” (dok.)

TC 2:

- 7.45 Wiadomości TVS
- 8.00 Euronews
- 9.00 TV Edukacyjna
- 9.20 Z wizyta w ZOO
- 9.30 Studio 6
- 12.00 Pogodny kalendarz (film USA)
- 13.00 „Powstanie Europy” (s. dok.)
- 14.25 „Lowej pradu morskiego” (s. dok.)
- 15.15 „W imię Ojca, Syna i Duchaa...” (film dok.)
- 15.30 Auto-moto rewia
- 16.00 Europa dzis
- 16.40 „Skarby świata” (s. dok.)
- 16.50 Uniwersytet TV
- 17.30 Teleskop
- 17.40 „Europa w walce z rakim” (dok.)

17.45 Echa sportowe

- 18.45 Pod jednym dachem
- 19.05 Premiera teatralne etc.
- 19.15 Antena
- 19.20 Nad listami telewidzów
- 19.55 Wzrocznom na ekranie
- 20.00 Historie (pr. Beata (portret)
- 20.50 Obrazowa wyobraźnia
- 21.00 21.
- 21.30 „Monthly Python i św. Grę” (film bryt.)
- 23.00 „Kronika Hollywood” (s. dok.)
- 23.40 „Bern Schwitzer: Światło i cie- nie” (portret)
- 1.40 21.

NOVA:

- 6.00 Śniadanie z Nowe, 8.30 „Strzeż” (s.), 9.00 „Na zdrowie” (s.), 9.25 To- ruzela (teleturniej), 9.50 Zaryzykuj! (s. anim.)
- 10.20 11 waga, 9.50 Zaryzykuj! (s. anim.)
- 11.00 „Przebieg” (s.)
- 11.30 „Tak plynie czas w czesku” (s.)
- 11.45 „Kapprys młodości” (s.)
- 12.45 „Beverly Hills 90210” (s.)
- 13.40 „A” (talk show, 17.25 Wła- dnicy, 17.30 Magazyn rolniczy, 18.20 Zaryzykuj! (teleturniej), 18.45 Karuzela (teleturniej), 19.20 Mag.)
- 19.25 Gumowiny, 19.30 DTV, 19.30 Wiadomości sportowe, 20.20 DTV, 19.30 alpejskiej wioski II” (s.), 20.55 „Fen- ces” (s.), 21.45 Właśnie dziś, 21.50 Obwytkowe ludz. 22.15 „Tajemnica historia w Ameryce” (s.), 23.10 Gillette World Sport Special, 23.10 „Okna Klient” (s.), 1.00 „A” (talk show), 1.40 „Seksy Zap” (s.), 2.05 „Halko- III” (s.)

PRIMA:

- 6.55 „Dzień Neoga” (film anim.)
- 7.05 „Przygody pła Domek” (s. anim.)
- 7.30 Kółka tający sportowcy, 8.10 „Alta- rzy” (s.), 8.55 Prognoza, 8.55 „Przy- 97, 9.25 Wielka nagroda w sztuk standardowych i hallowayenackich klasy M. 9.45 Program dla pad, 11.05 10 o odpowiednio (teleturniej), 11.50 „A- spektor Regan” (s.), 12.45 „Nies- pieszne zeznanie” (s.), 13.45 „Kondy- tor” (dok.), 14.55 S.O.S., 14.60 „Star Trek: Głęboki wstęchniata wy- wie II” (s.)
- 17.30 Doby wstęchniata wy- 18.00 Prawy, 18.30 Atty, 19.50 re- gionu, 18.55 „Prognoza, 19.00 DTV, 19.15 „Tom i Jerry” (film anim.), 19.30 „Niegocinariane możliwości” (s.)
- 20.00 „Efekty specjalne” (s.)
- 20.10 „Kolejny dzień” (s.)
- 21.00 Wiadomości, 21.40 „Dobry na- dokąd idziecie?” (kom. czeski), 22.15 „Navarro” (s.), 0.30 Prawy

POLSKI PROGRAM TELEWIZYJNY

SOBOTA 8 LISTOPADA

- PROGRAM 1:**
- 7.00 Magazyn Techniki Rolniczej
- 7.15 Z Polski
- 7.30 Agrolinia
- 8.00 Wszystko o działale i ogrodnie
- 8.30 Wiadomości
- 8.45 Kuchnia wzdłuż i szeroko
- 9.00 Dzień i arcydzieło
- 9.10 Znamo (dla dzieci i rodziców)
- 9.35 5-10-15 (dla dzieci i młodzieży)
- 10.30 Z żołnierskiego plecaka
- 10.50 Jęści w ZOO
- 11.15 Złoty ZOO
- 11.30 U siebie
- 11.50 Giedla (przeład tygodnia)
- 12.00 Wiadomości
- 12.10 „Okratne niebo” (film dok., 114)
- 12.50 Europejska choroba bezczelności
- 13.25 Wals Disneya przedstawia
- 14.45 Moja i twoja nadzieja
- 15.30 Jęści nie Ofond, to co? (teleur- niej)
- 15.55 Od Platona do Newtona: Siła i nuch
- 16.25 „Bill Cosby show” (s.)
- 17.00 Telexpress
- 17.25 Jaka to melodia? (quiz)
- 17.50 To jest Telewizja
- 18.10 „Słoneczny parostół”
- 19.00 Wiryżony
- 19.30 Wiadomości
- 20.00 „Gliniarz z Beverly Hills II” (ko- media USA)
- 21.45 Moja i twoja nadzieja
- 22.00 Al Bano & Romina Power (kon- cert)
- 22.45 Sportowa sobota
- 23.30 „Błktna pustynia” (film USA)
- 1.05 „Niemierleny” (serial)
- 2.40 „Klan” (telenowela)
- PROGRAM 2:**
- 7.00 Optimas sport telegram
- 7.05 Followe nuty
- 7.30 Tęcy sami
- 8.00 Wspólnota w kulturze
- 8.30 Programy lokalne
- 9.35 Korzenie jedności (pr. katolicki)
- 10.00 Pogorzenie ekologiczne Dwójki
- 10.15 Ojczyzna polszczyzna
- 10.30 „Przygody Shirley Holmes” (s. anim.)
- 11.20 Kreciolo
- 12.00 „Podróże Oliwiera” (s.)
- 12.50 Dwójka z Hipokratetem
- 13.00 Maria Callas (koncert, 1962 r.)
- 14.00 „Wszystkie grzeszy są tutaj pod jednym dachem” (film dok.)
- 14.30 „Wulkany - piękno i groza” (s. dok.)
- 15.00 Familiada (teleturniej)

15.30 Dwójka z Hipokratetem

- 15.40 Dzech nad głową
- 16.00 Rozmowy o Górnym Śląsku
- 16.50 Dwójka z Hipokratetem
- 17.00 „Zuraw i czapla” (s.)
- 17.30 Agrolinia
- 18.10 Programy lokalne
- 18.35 Magia liter (teleturniej)
- 19.05 Wydarzenie tygodnia
- 19.35 Dwie liczby (dla dzieci)
- 20.00 Kabaret „Kółka Polska”
- 21.30 Na tronie
- 22.00 Panorama
- 22.30 Słowo na niedzielę
- 22.50 „Nowojorscy gliniarze” (s.)
- 23.30 Magazyn teatralny
- 24.00 Kronika ME w szermierce
- 24.30 Optimas sport telegram
- 0.15 Prince (koncert)

TELE 3:

- 7.00 „Wzrocznom świat zwierra” (s.), 7.15 „Czarnoksiążka z krainy Or” (s.), 7.40 „Namiętność” (s.), 8.55 Sławni ludz- cie w anegdotce, 9.15 Soboty z TV Ka- towiec, 11.00 „Around the World” (s. dok.), 11.30 W cztery swiata stron (mag.), 12.00 Aktualności, 12.05 Rak, Olga, Trójka, 12.30 Lala, czyli lina szkół średnich (teleturniej), 13.30 Kolo (mag.), 13.45 Blizki Trójki, 14.00 „Moje życie pod piernem” (s.), 14.30 „Przygody Salięgo- go” (s.), 15.00 Aktualności, 15.10 „Am- nianiasy” (s.), 15.30 „Czarodziejki oł- wek” (s.), 15.40 „Z wiatrem i pod wiatr” (s.), 16.35 Ale kino (mag.), 17.05 Klub dorosłych sympatyków rocka, 17.35 Country Bar, 18.00 Panorama, 18.10 Ak- tualności, 18.30 Aktualności kulturalne, 18.45 „Przebieg” (s.), 19.15 Teatru- ma, 19.30 „Misja Ziemie” (s.), 20.00 „Trzydzięty trzy” (kom. ros.), 21.15 „W poszukiwaniu rzy” (s. dok.), 22.00 Aktualności, 22.15 „Sobota w Bytko- wie” (telenowela), 23.45 Sport, 23.30 „Altemarijaty 4” (s.), 0.30 „Wspaniała Garbo” (w. austral.), 2.00 TV Polonia.

POLSAT:

- 6.00 Dance JUMP, 6.30 Disco Relax, 7.30 W drodze (mag.), 8.00 Smakosz- rozkosz, 8.25 Co jest gram, 8.50 „Ołupi i glupacy” (s. anim.), 9.15 „Po- wa Ranger” (s.), 9.40 Disco World, 10.00 „Sierżant Teksaas” (s.), 10.55 „Gilda” (film USA), 11.30 „Jeff” (film czes.-USA), 14.30 Oskar (mag.), 15.00 Magazyn, 16.00 Informacje, 16.15 Hala miliard (teleturniej), 16.45 Piramida (gra-zabawa), 17.15 Rykowsko (pr. rozry- w.), 17.45 „Pacific Blue” (s.), 18.35 Dwieciej wspaniałych (show), 19.00 Dico Polo Live, 19.55 „Xena, wojowni- cznica kieszkańska” (s.), 20.50 Losowa-

nie Lotto, 21.00 „Byzanta Acapulco 13” (s.), 21.55 „Pole rzydka” (film USA), 22.55 Wyniki Lotto, 23.55 „Nade i Stacey” (s.), 0.30 „Dziwczyna 1994: Jen- ny McCarthy” (film USA), 1.30 „Wspa- niła” (film franc.), 3.05 Muzyka.

NIEDZIELA 9 LISTOPADA

- PROGRAM 1:**
- 7.00 Rolnictwo na świecie
- 7.15 Notowania
- 7.45 Dżis w programie
- 7.50 Poranek filmowy
- 8.15 Teatranek
- 8.45 „Awantura o Basie” (s.)
- 9.15 „Klan urwisów” (s.)
- 9.35 Domosława (magazyn)
- 9.45 Dania do podania
- 10.00 „Dla mnie i mojej dziewczyny” (film USA)
- 11.45 Moja i twoja nadzieja
- 12.00 Aniol Paski (modlitwa Ojca Św.)
- 12.20 Rozmowy o poezji i samotności
- 13.00 Wiadomości
- 13.10 Tydzień
- 13.40 „Wielbłąd z bliska” (s. dok.)
- 14.05 Moja i twoja nadzieja
- 14.40 Zespół Estradowy Marynarki Wo- jennej „Fletylna”
- 15.15 Moja i twoja nadzieja
- 15.30 „Kane i Abel” (s.)
- 16.25 „Moja i twoja nadzieja”
- 17.00 Telexpress
- 17.25 Smiechu warte
- 17.50 Dziennik telewizyjny (pr. satyr.)
- 18.05 „Dojść aniola” (s.)
- 19.00 Wiryżony
- 19.30 Wiadomości
- 20.00 „Wojenna narzeczona” (s.)
- 21.00 Moja i twoja nadzieja
- 21.40 Niedzielnicy wiedz kulturall
- 22.35 Sportowa niedziel
- 23.25 „Edward II” (dramat USA)
- 0.50 „Kroniki zdan Dunaju” (film dok., 173).

PROGRAM 2:

- 6.55 Optimas sport telegram
- 7.00 Echa tygodnia
- 7.30 „Wojenna narzeczona” (s.)
- 8.25 Słowo na niedzielę
- 9.30 Powitanie
- 9.35 „Cudowne lata” (s. I)
- 10.05 „Tajemnicza kryształowych czes- kiej” (film dok.)
- 11.00 „Na makowicznicy” (film dok.)
- 11.30 „Zwierzak Hollywood” (s. dok.)
- 12.00 „Zabawki” (film franc.)
- 13.35 Jaromir Notawica - bard z Czeskiej Cieszyny” (film dok.)
- 14.05 Bote